

Macar Başvekili,
Mussolini ve Ciano ile
konuşmağa gidiyor

AKŞAM

Hava hücumlarının
yakında şiddetlene-
ceği bildiriliyor

Sene 22 — No. 7692 — Fiyatı her yerde 5 kuruş

CUMA 22 Mart 1940

Sahibi: Necmeddin Sadak — Neşriyat müdürü: Şevket Rado — Akşam matbaası

Almanya, Sovyetler ve Italya yeni bir Avrupa kuracaklarmış

*Bu hususta yakında bir beyanname
neşredileceğinden bahsolunuyor*

**Sovyetlerin Fin - İsveç - Norveç tedafüi ittifakına
muarız olduklarını B. Molotof teyid etti**

Fransadaki hükümet tebeddülü

Ankara 21 (Başmuharririmizden) — Fransadaki hükümet değişikliği, içinde bulunduğumuz ahval dolayısıyla, fazla ehemmiyetle karşılandı. Gerek kendi memleketi efkârında, gerek dost memleketlerde haklı ve büyük bir itimad kazanmış olan Başvekil (Daladier) nin, kabinesini sağlamlaştırması beklenirken, birdenbire istifaya mecbur kalması, Fransızları bile şaşırttı. Hakikatte, Daladier kabinesinde beklenen tadilat yeni ihtiyaçlara uymak mecburiyetinden doğduğu kadar, bu âni istifa da eskidenberi mevcut bir vaziyetin bu vesile ile meydana çıkmasından ibarettir.

Başvekil (Daladier) Fransada bütün halk sınıflarının takdir ettiği, sevdiği, inandığı bir devlet adamı idi. En nazik zamanlarda iş başına geçmiş, Fransa düşmanlarının dahili kargaşalılara ümid bağladıkları bir devirde, millî birliği sağlam temeller üzerine kurmağa muvaffak olmuştu. Çekoslovakyanın taksiminden ve (Münih) anlaşmasından sonra Chamberlain'le birlikte, Avrupada devamlı bir sulh temini için uğraştı, nihayet Polonyanın istilâsında Almanyaya harp ilân etti.

Avusturyanın ilhakından, Çekoslovakyanın parçalanmasından sonra dahi Hitler'e inarak daha o zaman kati bir harekete girişmemekle Avrupada bugünkü Alman tahakkümüne yol açmış olmalarından dolayı, İngiliz ve Fransız devlet adamlarının mesuliyetleri derecesini tarih tayin edecek. Fakat harbe karar verdikten sonra Fransanın kudretli ve azimli idaresi (Daladier) ye şeref veren bir hâdisedir.

Fakat eski Başvekil Daladier, bu müşkül devirlerdeki sağlam idaresinden dolayı Fransa efkârında ne kadar sevgi ve şöret kazanmış olsa da, kendisini parlâmentoya tamamen sevdirememişti. Cümhuriyet prensiplerine ve parlâmento usullerine riayetle çok kışkıncı olan Fransız parlâmentosu, sadece radikal sosyalistlerden mürekkep olan Daladier kabinesini, her fırkayı temsil edecek şekilde parlâmentonun simasına tamamen uygun bulmuyordu. Muhtelif zamanlarda parlâmento, Daladier'ye ittifakla itimad beyan etti ise, bunu, Başvekilin halk üzerindeki kudret ve tesirine Mebusan Meclisinin halel vermemek istemesine atfetmek lâzımdır. Fakat hâdiselerin yarattığı ilk fırsat, Fransa Mebusan Meclisine, Daladier'ye bir nevi istiskal göstermek imkânını verdi. Bu da Sovyet - Finlândiya sulhudur. Finlândiyaya yardımında geç kalınmış olması, İngiliz ve Fransız efkârında çok fena bir tesir bırakmıştır. Her iki memleketin en ciddi gazetelerinde hâlâ devam eden sert neşriyattan anlaşılıyor ki, Finlândiyaya, Sovyetlerle harbe devam etmesini mümkün kılacak derecede, vaktinde yardım edilmemiş olmasını, Fransa

N. Sadak

(Devamı 4 üncü sahifede)

Bern 21 — Sovyetlerin Berlin sefiri tayyare ile Moskova'ya hareket etmiştir. Berlinden gelen haberlere göre bu seyahat Brenner mülakatı ile alakadar görülmektedir.

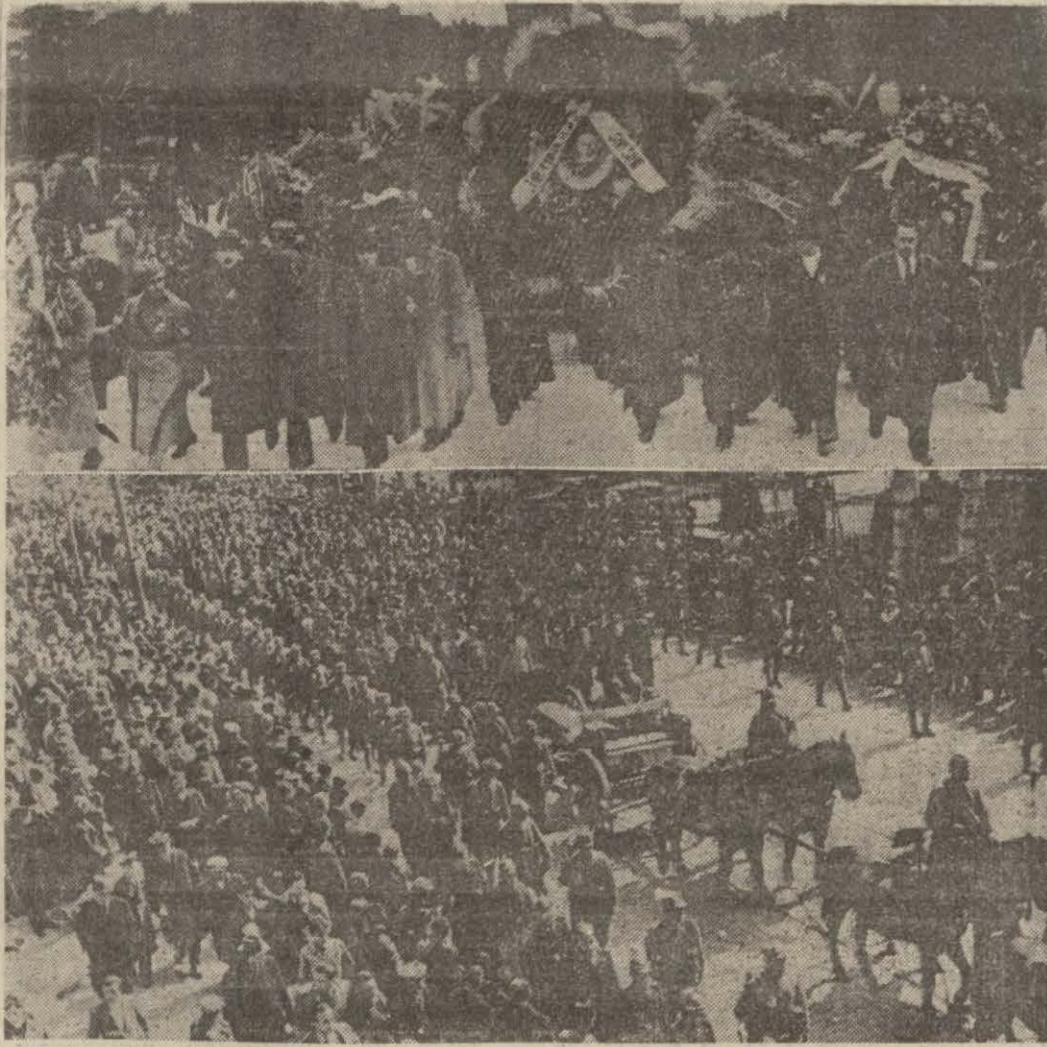
Amsterdam 21 (A.A.) — Sevyetler Birliğinin Berlin büyük elçisi B. Şvartzey'in Moskova'ya hareketi, Alman hükümet merkezinde hararetili

tefsirlere yol açmakta ve paskalyadan evvel çok mühim siyasi hadiselerin vukua gelebileceği söylenmektedir. B. Şvartzey'in Alman ve Sovyet ricali arasında yakında vukua gelecek bir görüşme meselesini müzakere için Moskova'ya gittiği sanılmaktadır.

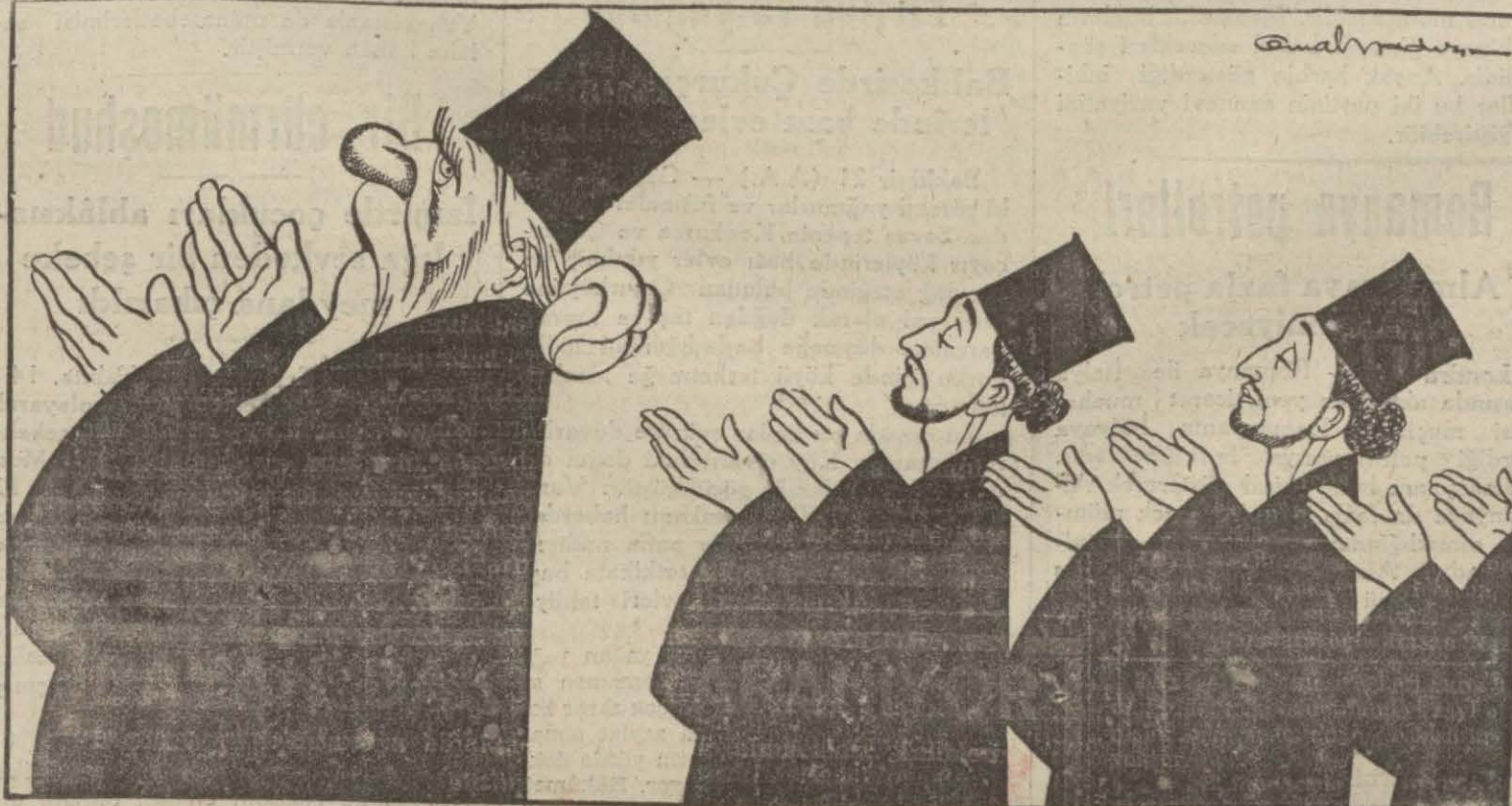
(Devamı 4 üncü sahifede)

Profesör Besim Ömer Akalın'ın cenazesi dün ihtifalâtla kaldırıldı

*Cenazede İstanbulun bütün güzideleri
ve binlerce halk bulundu*

Cenaze alayı ve çelenkler
[Cenaze merasimi hakkın da tafsilat beşinci sahifemizedir]

[Aynaroz papazları sulh için dua ediyor] — Gazetelerden —
— Avrupadaki harp iblisini kahredip sulh kızını bizim manastıra düşmekten muhafaza eyle yarabbi!...

Reynaud Kabinesi bugün âyan ve mebusan meclisleri huzuruna çıkacak

*B. Daladier Millî Müdafaa Nazırı
oldu ve beş nazırla de bir harp
komitesi kuruldu*

Kabine 22 nazır, 12 müsteşar olmak üzere 34 azadan müteşekkildir. Bunlardan 9 u âyan azası, 22 si mebus, 3 ü parlâmento haricidir

Paris 21 — B. Paul Reynaud Kabineyi teşkil etmiş ve öğleden sonra Elysée sarayına giderek arkadaşlarını Reiscümhura takdim etmiştir.

Paris 21 (A.A.) — Reynaud Kabinesi, yarın saat 15 de Mebusan ve Âyan Meclisleri huzuruna çıkacaktır.

Yeni Kabinede iki yenilik vardır. Birincisi, Reynaud, Chautemps, Daladier, Lamoureux, Monnet'den müteşkil bir harp komitesi olup haftada üç defa toplanacaktır. İkincisi Nezairetler arasında bir iktisadi konseydir. Bu konsey haftada en az bir defa toplanacak ve Maliye Nazırı ile, vazifeleri iktisadi işlere taalluk eden diğer Nazırlardan müteşkil olacaktır.

Paris 21 (A.A.) — B. Paul Reynaud Kabinesi üçüncü Cümhuriyetin 107 nci ve teşrii devrenin altıncı Kabinesidir.

Kabine 22 nazır ve 12 müsteşardan müteşkil olup dokuzu Âyan azası,

Yeni Başvekil B. Paul Reynaud (sağda açık başlı) eski kabinedeki Nazırlardan Campinchi, Chautemps ve Marc Rucart ile görüşüyor.

22 si mebus, üçü parlâmento harici olmak üzere mecmuu 34 azadan müteşekkildir.

Kabinenin siyasi teşekkülü şöyledir:

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Yeni bütçe lâyihasının müzakeresine başlanıyor

*Lâyiha, tedkik etmeleri için bütçe
encümeni azalarına dağıtıldı*

Memleketin müdafaası için alınması lâzımgelen ihtiyatı tedbirlerle şimendifer ve yol inşaatının istilzam ettirdiği masraf ve karşılıkları ayrı bir lâyiha ile Meclise bildirilecek

Ankara 21 (Telefonla) — Bütçe encümeni, yeni bütçe lâyihasını bugünlerde müzakereye başlayacaktır. Lâyiha bugün encümen azalarına dağıtılmıştır. Projenin esbabı mucibe mazbatasında, altı aydanberi Avrupada cereyan etmekte olan harbin harp harici kalan diğer memleketlerin iktisadi ve mali vaziyetleri üzerinde yaptığı menfi tesirlerden memleketimizin de hariç kalmamış olduğu kaydedildikten sonra deniliyor ki:

«Bu tesir bütçemizde gümrük resmî ile ithalat maddelerinden alınmakta olan muatele ve istihlak vergilerinde ehem-

miyetli bir noksan husule getirmek suretile tebarüz eylemiş olduğundan 940 bütçesi varidatının tahmininde bu tenakus da nazarı dikkate alınmıştır.

Diğer varidat menbalarımızda husule gelen fazlalıklar bu noksanı kısmen telâfi etmekle beraber yine 940 bütçesinde, 939 bütçesi varidat muhammenatına nazaran husule gelecek takriben 27 milyon liralık bir noksanı nazarı dikkate almak mevkiinde bulunan hükümet, diğer taraftan memleket müdafaası noktasından alınması icap eden ihtiyatı ted-

(Devamı 4 üncü sahifede)

Dikkatler:

*Arşınları ihtiyatlı
kullanmalı*

«Yeni İnsanlık» mecmuasının 10 mart 1940 tarihli, 2 sayılı nüshasının 27 nci sahifesinden aynen:

«Biz tarihimizin son safhasında en lüzumlu ve en büyük işleri görmüş ve görmekte devam eden üç büyük sima biliyoruz; siyasette Atatürk, fıkırde Hilmi Ziya, edebiyatta Nurullah Ataç!»

Kıymetli Nurullah Ataç arkadaşımıza, genç perestişkârları geçenlerde «Dahisin!» demişlerdi de, zavallı: «Aman ben dahi değilim!» diye heyecana düşmüş, protesto etmişti. O da, Hilmi Ziya da elbet bu yeni mukayeseden samimi şekilde müteessir olacaktırlar.

Akılsız dosttan akıllı düşman bile daha az zararlıdır! derler. Ne doğru!

Gençler verdikleri hükümlerde arşınlarını ihtiyatlı kullanmalıdır.

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Son dakika

B. Molotof Paskalya yortusunda Berlini ziyaret edecek

Paris 22 — Stokholm'dan gelen haberlere göre Sovyet icra komiserleri reisi ve hariciye komiseri B. Molotof, önümüzdeki paskalya yortularında Berline giderek Alman ricalile görüşecektir.

Sylt hava üssünü tahrip edenlere hava meziyet nişanları verildi

Londra 22 — İngiliz kralı altıncı Jorj Sylt adasındaki Alman hava üsslerinin bombardımanında fevkalade temeyyüz etmiş olan filo kumandanı Turner, mülâzım Bennet ve başçavuş Fleçere hava meziyet nişanının muhtelif rütbe-lerinden nişanlar vermiştir.

İngiliz mahafilinde, Alman tayyareleri tarafından İngiliz şehirlerine bir tecavüz vuku bulduğu takdirde İngiliz hava kuvvetlerinin derhal mukabele bilmisilde bulunacakları tasrih edilmektedir.

Ruslar Hangoeye bugün giriyorlar

Helsinki 22 — Hangoe şehri bugün Sovyetlere teslim edilecektir. Bu şehir civarında İsveç ekalliyetine mensup balıkçılar ve çiftçiler oturdıkları için bunlara yardım zammında bir beyanname nesredilmiştir.

Finlândiya kabinesi istifa etti

Paris 22 — Helsinkiden gelen haberlere göre Finlândiya kabinesi istifa etmiştir. Rytı kabinesi harbi idare etmek ve sulh akdetmek üzere kurulmuştu. Harp bittiği ve sulh aktedildiği cihetle, yerini daha normal bir hükûmete bırakacaktır.

Irak yüksek müdafaa meclisinin içtimai

Bağdad 22 — Irak yüksek müdafaa meclisi, başvekil Nuri Said paşanın riyasetinde dün toplanarak mühim bazı kararlar itihaz etmiştir. Müdafaa meclisi, bugün de müzakerelerine devam edecektir.

Rumen kabinesinde tadilat yapılmıyacak

Bükreş 22 — Tataresko kabinesinde yakında tadilat yapılacağı resmen teklip edilmektedir.

İngiliz Kabinesinde de tadilat yapılacak mı?

Daha az azalı ve daha enerjik bir Kabine teşekkülü isteniyor

Londra 21 (A.A.) — Bazı Londra gazeteleri, İngiliz kabinesinde tadilat yapılması ve harbe daha büyük bir enerji ile devam edecek mahdud azalı bir harp kabinesi kurulması üzerinde bugün yeniden ısrar etmektedir. Daily Mail'in diplomatik muharriri diyor ki:

«Başvekil Chamberlain, paskalye tatilleri esnasında, kabinede tadilat yapılması meselesi üzerinde yeniden duracaktır. Sanıldığına göre, Fransız devlet adamları, Fransada harbin daha enerjik bir tarzda idare edilmesinin gittikçe daha kuvvetle istenilmekte olduğu ve bu sebepten dolayı mütefiklerin halen enerjik kararlar alması icap ettiği hususlarında İngiliz nazirlerinin nazarı dikkatini celbetmişlerdir.»

News Chronicle gazetesi de şöyle diyor: «Ümid edelim ki, mahdud azalı bir harp kabinesi kurulsun ve bu suretle İngiltere için bütün enerjilerin harbin devamı üzerinde taksifi kabil

olsun. Fransa, daha yavaş düşünen mütefikine bir siyasi realizm misali vermiştir.»

Londra 21 (A.A.) — Daily Mail gazetesinin yazdığına göre, Chamberlain bu akşam başlayacak olan parlamento tatili esnasında kabinede bazı tadilat yapmağı tetkik edecektir. Siyasi mahafil şu mütalâadadır ki Chamberlain mahdud bir harp kabinesi kuracak ve bu kabineye dahil olacak nazırlar ayrıca idari hiçbir iş görmeyip münhasıran harp plânlarıyla meşgul olacaklardır.

Diğer bütün harp sahalarında olduğu gibi bu sahada da Fransa ve İngiltere el ele yürüyeceklerdir. Hiç şüphe yok ki yeni Fransız kabinesi de aynı hattı hareketi itihaz edecektir.

Şimdiki İngiliz harp kabinesi millî müdafaa reisleri de dahil olmak üzere dokuz azadan mürekkeptir. Chamberlain'ın İjci partisi reisi Attlee ve Liberal partisi reisi Cincleire birkaç arkadaşlarıyla birlikte kabineye girmelerini teklif etmesi muhtemeldir. Maamafih bunların kabineye girmeği kabul edecekleri şüphelidir. Ancak harbin gösterdiği inkişaf bu iki partinin ananevi vaziyetini değiştirebilir.

Queen Mary

Askerî nakliyatla kullanılmak üzere Newyorktan hareket etti

Newyork 21 — Harbin iptidasındanberi Newyork limanında bulunan İngiliz bandıralı Queen Mary ve Mauratania vapurları buradan hareket etmişlerdir. Askerî nakliyatla kullanılacaklardır.

Newyork 21 (A.A.) — Geçen Kâmunusanidenberi Newyork'ta bulunan İngilterenin 35.739 tonluk Mauratania vapuru kıtaat nakli için Avusturalyaya hareket etmiştir.

İsveçte askerlik

Stokholm 21 (A.A.) — Askerî talim görmemiş takriben 10 bin genç bu yaz silâh altına çağrılacaktır.

Romanya petroleri

Almanya fazla petrol verilemeyecek

Londra 21 — Romanya ile İtalya arasında aktedilen yeni ticaret muahedesi mucibince Romanyanın İtalyaya verdiği petrol yanya indirilmektedir. Romanyanın bunu misal göstererek Almanya'ya da fazla petrol vermek mümkün olmadıktan bahsedeceği anlaşılabilir. Alman heyeti reisi Clodius pazartesi günü Romanya'ya gelmiştir.

Cebelüttarıktaki bir mülakat

Cebelüttarık 21 (A.A.) — Akdeniz Fransız filosu başkumandanı amiral Esteva ve Afrika ve cenubi Atlantik Fransız garnizonları başkumandanı amiral Ollive, İngiliz amirallerle görüşmelerde bulunmak üzere dün Cebelüttarıka gelmişlerdir.

Nafia Vekili

Dün akşam Küçük Menderes havalisine hareket etti

Ankara 21 (Telefonla) — Nafia Vekili B. Ali Fuad Cebesoy, refakatinde sular umum müdürü B. Salâhaddin olduğu halde bu akşam 8,50 de kalkan trenle bağlı hususî vagonla su ve sulama tesisatını tetkik etmek üzere Küçük Menderes havalisine gitmiştir. Oradan Bakırçay, M. Kemalpaşa ve Karacabey havalisine gidecektir.

Vekiller Heyetinin dünkü içtimai

Ankara 21 (A.A.) — İcra Vekilleri heyeti bugün öğleden sonra Başvekallette, Başvekil Dr. Refik Saydamın riyasetinde toplanmış ve ruznamesindeki meseleleri müzakere etmiştir.

Pamuk tohumu

Ankara 21 (Telefonla) — Pamuk tohumunun İzmir ve Çukurova pamuk ihracatçıları birliklerinin istigal mevzu-ları arasına alınması Vekiller Heyetince tensip olunmuştur.

Hudud sahiller sıhhat umum müdürlüğü bütçesi

Ankara 21 (Telefonla) — Hudud ve sahiller sıhhat umum müdürlüğünün 1940 malî yılı masraf bütçesi 479 bin 285, varidat bütçesi de 480 bin lira olarak bağlanmıştır.

Avrupadaki harp vaziyeti; 1936 da Montreux mukavelesinin imzasından sonra varidatı esasen azalmış olan bu idarenin gelirlerinde mühimce bir tenakus husule gelmesini muhtib olmuştur.

Zelzele mıntakasinda mah- volan adli evrak nasıl yenilenecek?

Ankara 21 (Telefonla) — Zelzele mıntakasinda yanan ve hasara uğrayan adli evrakın ne suretle yenileneceği hakkında Adliye Vekâletince bir kanun projesi hazırlanmaktadır.

İstinaf mahkemeleri teşkili lâyihası

Ankara 21 (Telefonla) — İstinaf mahkemeleri teşkili ve mahakimin teşekkül tarzları hakkındaki kanun projesini tedkik etmek üzere Adliye Vekâletinde teşkil edilen komisyon çalışmalarını bitirmiştir.

Yedek subay ve askerî me- murlar hakkındaki kanun lâyihası

Ankara 21 (Telefonla) — Yedek subay ve askerî memurlar hakkındaki 1076 sayılı kanunun üçüncü ve on dördüncü maddelerinin tadili hakkındaki kanun lâyihası Millî Müfaa encümeni ruznamesine alınmıştır.

Evvelce de bildirmiş olduğum gibi bu lâyiha ile; her iki senede bir staj için kırk beş gün müddetle hizmete çağırılan yedek subayların staj müddetlerinin Vekiller Heyetince tayin olunması ve diğer yüksek mektep mezunları gibi tip ve baytar fakülteleri mezunlarının da altı ay müddetle yedek subay okulunda talim görmeleri istenmektedir.

Fırtına ve yağmur

Balıkesirde Çukurçayı köylerinde bazı evler yıkıldı

Balıkesir 21 (A.A.) — Geçen haftaki sürekli yağmurlar ve fırtınalar yüzünden Savaş tepinin Konkurca ve Çukurçayı köylerinde bazı evler yıkılmış ve bir dağ eteğinde bulunan Çayırköyüne gece anı olarak dağdan taş ve toprak parçaları düşmeğe başladığından halk, korku içinde köyü terketmeğe mecbur kalmıştır.

Bu esnada on kadar evin de duvarları yıkılmıştır. Köy civarındaki dağın da ortasından çatladığı görülmüştür. Vaziyetten derhal vilâyet makamı haberdar edilmiş, vali muavini ile nafia mühendisleri hâdisse mahallinde tetkikata başlamışlardır. Köyün bazı evleri tahliye ettirilmiş.

Çanakale (Akşam) — Son yağın yağmurlar Biga ovasını hemen tamamen su altında bırakmış ve muhitine çok zarar ıka etmiştir. İnsan ve hayvanca zayıt olduğu anlaşılmışsa da mezuatın yüzde doksanının mahvolduğu söyleniyor. Hükûmetçe icab eden tedbirler alınmıştır. Bigadan Çanakaleye gelen sosenin 9 uncu kilometresinde su başlağı için posta ve nakliyat bir gün sekteye uğramıştır.

“Türkiye yakın şarkta emniyetin temelidir,,

Bir İngiliz gazetesinin mühim makalesi

Londra 21 — Manchester Guardian gazetesi Türkiyenin vaziyeti hakkında nesrettiği bir makalede diyor ki:

«Bu harbin ilk altı ayı ile geçen harbin ilk altı ayı arasında büyük fark vardır. Fakat bize en fazla emniyet veren Türkiye ile ittifakımızdır. Geçen harpte Türkiyenin diğer safta olması büyük güçlüklerle sebep olmuştur. Bugün Türkiye müttefikimizdir. Bugünkü Türkiye, Kemal Atatürkün kurduğu sağlam bir memle-

kettir.

Türkiye Yakın Şarkta emniyetin temelidir. Türkiye ile ittifakımızın arap milletleri üzerinde büyük tesirler yapması tabiidir. Türkiyenin ehemmiyeti çok fazladır. Çünkü Türkiye bir çok yerlerin kapidir. Çanakkaleyi açıp kapamak Türkiyenin elindedir. Türkiyenin İngiltere ve Fransa ile müttefik olması Şarkta Almanyanın istediği gibi hareket etmesine mani olacaktır.»

Hava muharebesinin yakında şiddetleneyeceği bildiriliyor

Sylt adasında çıkan yangınlar uzun müddet devam etti

Stokholm 21 — Buraya gelen haberlere göre hava muharebesi yakında şiddetleneyecektir. Almanya uzun müddet beklemenin kendisi için zararlı olacağını anlamıştır.

Londra 21 — Danimarkadan gelen haberler İngiliz tayyarelerinin Sylt adasındaki Alman üsslerine yaptıkları taarruzun çok büyük tahribata sebep olduğunu bildirmektedir. Bir benzin deposu içinde deniz tayyareleri bulunan iki büyük hangar, birçok askerî binalar yanmış, bir kısım tayyare toprakları ve Hindenburg seddi harap olmuştur. Çıkan yangınlar dün öğleden sonra elân devam ediyordu.

Almanların bir kafiye ta- arruzu netice vermedi

Londra 21 (A.A.) — Bahriye Nezaretinden tebliğ edilmiştir: Dün akşam Alman tayyareleri İskoçya açıkların-

da bir İngiliz kafilisine taarruz etmişlerdir. Düşman tayyareleriyle kafilie refakat eden harp gemileri arasında muharebe cereyan etmiş, İngiliz tayyareleri muharebe yerine gelmiş dafi topları da faaliyete geçmiştir.

Almanlar, birkaç geminin battığını veya ciddi bir surette hasara uğradığını iddia ediyorlar. Hakikatte ise ne bir İngiliz tayyaresi ne de bir harp gemisi hiç bir hasara uğramamıştır. Buna mukabil kafiye dahil bulunan iki küçük bitaraf gemi hafif bir surette hasara uğramıştır.

Amsterdam 21 (A.A.) — Şimal denizinde, dört Alman tayyareci, bir Hollandalı vapuru tarafından kurtarılmıştır. Bunlar, İngilizler tarafından düşürülen bir tayyarenin mürettebatı olup, bir subay ve üç yarsubaydan mürekkeptir. Tayarecilerden ikisi yarahadır.

Bulgaristan ve komşuları

Hariciye Nazirinin Mecliste beyanati

Sofya 21 (A.A.) — Krala verilecek cevap için yapılan müzakereler esnasında Hariciye Nazırı B. Popof söz alarak ezümle demiştir ki:

«Harici siyasette vazifemiz, harbin dışında kalmak için bütün gayretlerimizi sarfederek bu harbin neticesi ne olursa olsun Bulgaristanı korumak ve müttefiklerini müdafaa etmek olmalıdır.

Dış siyasetimiz barış ve milletler arasında anlaşma ülküsüne sadık kalmış ve bu siyaset bize komşularımızla ve her şeyden önce kardeş Yugoslavya ve kendisine daha 1925 de dostluk muahedesi imzalandığı dost Türkiye ile münasebetlerimizi ıslah imkânını vermiştir.

Bu dostluk muahedesi milletimizin kendisine müsterek menfaatlerimiz olan Türk milletine karşı hissiyatını aksettirmektedir. Bu samimî siyaset aynı zamanda diğer komşularımız Romanya ve Yunanistanla da münasebetlerimizi salâha imkân vermiştir.

Bir cürümüşhud

İzmirde çocukları ahlâksızlığa sevkeden bir şebeke meydana çıkarıldı

İzmir 21 (Telefonla) — Zabita, 14-16 yaş arasında çocukları toplayarak onları ahlâksızlığa sevkeden bir şebeke meydana çıkardı. Ragıp, Yakup, Mustafa ve meyhaneçi Zeki adında dört kişinin bu işle meşgul oldukları, çocukları Azizler sokagında bir evde topladıkları haber alınması üzerine tertibat alınmış ve mezkûr ev bugün polisler tarafından basılmıştır. Ragıp ve Mustafa suç üstü yakalanarak adliyeye teslim edilmişlerdir. Meyhaneci Zeki kaçmıştır, aranyor.

Eyde, 7 si musevi olmak üzere 11 çocuk bulunmuştur. Yapılan tahkikat neticesinde Ragıbın elebaşı olduğu anlaşılmış ve tevkif edilmiştir. Çocuklar da sorguya çekilmişlerdir. Tahkikata devam ediliyor.

İngiltere Balkanlardan yiyecek alacakmış

Almanya aldığı maddeleri Skandinavaya satıyor mu?

Londra 21 (A.A.) — Avam Kamarasında, Sovyetler Birliğinin Amerikadan yaptığı harp levazımı ve bilhassa bakır mübayaatını mevzuu bahseden İktisadî Harp Nazırı Croos, hükûmetin bu mesleyi pek yakından takip etmekte olduğunu söylemiştir.

İktisadî Harp Nazırı, İngilterenin Balkanlardan azami derecede yiyecek maddeleri alacağını beyan etmiş ve bu yiyecek maddelerden Almanyanın mühim miktarda mübayaatta bulunmuş olduğunu teyid eylemiştir.

Croos, diğer bir suale cevaben de demiştir ki: İngilterenin satın almayıp da Almanyanın mübayaat ettiği yiyecek maddelerinin Almanya'dan Amerikan parası mukabilinde Skandinavya memleketlerine satılmış olduğu hakkındaki gazete yazılarının doğru olduğunu zannediyorum.

Almanya, Sovyetlere 300 tayyare vermiş

Moskova 21 (A.A.) — Havas bildiriyor: Finlândiya harbi esnasında, Almanyanın, Sovyetler Birliğine 300 avcı ve bombardıman tayyaresi verdiği söylenmektedir.

İrak Maliye Nazirinin katili idama mahkûm oldu

Bağdat 21 (A.A.) — Divanı harp, eski Maliye Nazırı Rüstem Haydarı öldüren katil Hüseyin Fevziyi idama mahkûm etmiştir.

İçlerinde eski Maliye Nazırı İbrahim Kemalinin de bulunduğu diğer beş maznun beraet etmiştir.

İngiltere İtalyaya cevap verdi

Londra 21 (A.A.) — İngilterenin İtalya protestosuna olan cevabı dün Kont Ciano'ya tevdi edilmiştir.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Profesör Besim Ömer Akalın'ın cenazesi arkasından...

Profesör Besim Ömeri kaybetmekle bütün Türkiye matemlidir. Dün cenazesi arkasında gidenlerden bir çokları, hayatlarını ona medyun insanlardı. Kimi de ilmini medyun. Zira, merhum, — Akıl Muhtar gibi üstadlar da dahil — En eski doktorlarımızın bile hocasıydı.

Bir nevi bahtiyar meslekler vardır ki bunların mensuplarına gıpta etmek, doğrusu, kabil değildir:

Harp olur, faydalıdır; sulh olur, faydalıdır; Mutlakîyet devrinde kendilerine lüzum görülmüş, baş köşeye buyurtulmuşlardır; Meşrutîyetle öyle, Cümhuriyetle yine öyle. İşte Besim Ömer paşa da, doktorlukta ve ilimdeki ehliyeti sayesinde, 1313 harbinde mesleki yararlıklar gösterdi; onu takib eden sulhta kıymetli eserler, salnameler neşretti; millî ve beynelmül sîhi teşkilâtta Türkiye'yi yüksek şahsiyetle temsili etti. O derece ki, sultan Hamid devrinde ferik oldu. (Pederi nefyedilmiş bulunmasına ve bizzat kendi, en medenî fikirleri perverde etmesine rağmen...)

Memleketimizde birbirini takib eden her rejim, Besim Ömer paşayı ister istemez başköşeye buyurtmuştur. Onu kâh Darülfünun emini, kâh Bilecik mebusu görüyoruz. Her zaman, her yerde vücuduna ihtiyaç hissettirmek; hümete, itibara nail olmak, ender bahtiyar kullara müyesserdir.

İstanbulun ne kadar münevveriyorsa hemen hepsinin birden teşyi ettiği bu muazzam cenazede, çok halûk, çok terbiyeli bir avrupalı şahsiyet ebedi istirahatgâhına gidiyordu. Memleketimizde, hastabakıcılık mesleğini o tesis etti dense hata olmaz. Kızılaycılığın alemdarlarındandı. Altmış küsur eserin müellifiydi. Profesör, garptan bir çok yeni telâkkileri Türkiye'ye getirmiştir. Bunların en başında nüfus siyasetimiz gelir. Eskiden behresiz olduğumuz ve şimdi ehemmiyetini anladığımız «bir memleketin en mühim serveti insan çokluğudur; insanlar ise en ziyade çocuk hastalıklarıyla kırılırlar!» hakikatını dimağımıza o sokmuştur.

İhtisası ebelik ve kadın hastalıkları olan profesör Besim Ömer, eline doğan çocukların yaşamasını temin etmekle kalmamış; diğer memleketterle bizim vaziyetimizi kıyas ederek: «Bilgisizlik yüzünden türklerin çoğu daha pek küçük yaşta heder oluyor!» hakikatını ortaya atmıştır.

«Ne kusurunu bulalım?» diye düşünülürse, şöyle denebilir: «İnadçı bekarlardandı.» Zira, gerek şarklı, gerek garph ölçülerle bir şahsın insanî kâmil sayılması için behemehâl çokluk çocuk babası olması lâzım gelir. Bu da, doğrudur. Fakat profesör Besim Ömer, bütün mevcudiyetini mesleğine sarfetmek suretile bu kefareti de ödemiştir. Unutmamalı cemiyet ahlâkının ferdleri ile evlenmeğe sevk etmesinin sebebi, zürriyeti temin etmektir; halbuki, merhum, ilmi ile, bir tek insanın değil, bir milletin zürriyetine, nüfusuna en büyük hizmeti etmiştir. «Cenazesinin arkasında binlerce oğlu gidiyordu» dense tam yerinde bir ifade sayılır.

Profesör Besim Ömer, ehdiyen hayırla yadeedeceğimiz büyük bir vatandaşımızdır. (Vâ - Nû)

ŞEHİR HABERLERİ

Türk vapurlarının harice seferleri

İstanbulda bir heyet teşkil ediliyor

Türk bayrağını taşıyan 150 tonlâtodan yukarı makineli deniz nakil vasıtalarının ecebî limanlara sefer için hususî müsaade alması kararı meriyet mevkiine konmuştur. Karar mucibince, bu işin tatbikatına nezaret etmek üzere İstanbul Mıntaka Liman reisinin riyaseti altında Ticaret müdürlüğü, Ticaret odası, Devlet Denizyolları umum müdürlüğü ve Deniz nakliyatı askerî komiserliği mümessillerinden mürekkep bir heyet teşkil edilecektir. Heyet, daima Münkâlât Vekâletile temas halinde olacaktır.

Liman reisliği, ecebî hatlarda bulunan dokuz gemiyi, derhal İstanbul dönmeğe davet etmiştir. Bu husustaki kararname bugünlerde şehrimizdeki alâkadarlara tebliğ edilecektir.

Sayım hazırlığı

Vali muavini B. Halûk Nihad, Belediye Yazı işleri müdürü B. Necati, Muamelât müdürü B. Zühüfî, Harita müdürü B. Galip dün Bakırköyüne giderek gelecek sene tesrin aylarında yapılacak umumî sayıma bir nümune teşkil edecek tecrübe sayımına ait hazırlıkları tedkik etmişlerdir.

Yumurta fiatları

Büyük sandık 45 liradan 25 lira indi

İhracat dolayısıyla yumurta fiatlarının yükseldiğini, büyük sandığın on beş liradan kırk beş liraya çıktığını yazmıştık. Bu fiatlar üzerinden pek çok mal satılmıştır. Fakat son günlerde yumurta fiatlarında düşüklük baş göstermiştir. İçinde 1440 yumurta bulunan büyük yumurta sandıkları 25 liraya kadar satılmıştır. Bunun sebebi, İtalyanların şehrimizdeki mümessilinin yumurta fiatlarını İtalyaya düşük olarak bildirmesi ve düşük fiatla mal istemesidir. Şirketlerin birlik haline iblağı için henüz bir kararname nesredilmediğinden, buna karşı ciddi tedbirler alınmamaktadır. Düşük fiat üzerinden dün yeniden İtalyaya 1500 sandık yumurta satılmıştır.

Diğer taraftan İngiltere de, memleketimizden ilk defa olarak yumurta satın almaya başlamıştır. Fiatlar sandık başına 31 liradan açılmış, İngilizler de bu fiatı kabul etmişlerdir. Dün iki firma, yumurta fiatlarını 25 liraya kırmıştır.

Floryada yeni kabineler yapılacak

Floryada yeni inşa edilen gazinonun altındaki 20 kabineye daha 60 kabine ilâvesi kararlaştırılmış ve bu maksadla 50 bin liralık bir keşif yapılmıştır. Bu yeni kabineler gelecek banyo mevsimine yetişmek üzere ihale edilecektir.

Bozuk ekmekler

Fatih, Beşiktaş, Eminönü, Kadıköyünde anşuzun yapılan teftiş neticesinde Fatih, Beşiktaş ve Eminönünde 120, Kadıköyünde de 240 bozuk ekmek müsade edilmiştir. Bilhassa üsküdar ve havalisindeki bozuk ekmeklerin çoğalmasından şikâyet edilmektedir. Belediye buradaki ekmeklerin islahına ehemmiyet veriyor.

Otomobil lâstığı darlığı

Şehirde otomobil lâstığı darlığı hissedilmeğe başladığından, lâstik tacirleri dün Teşkilâtlandırma müdürü B. Hakkı Nezhinin yanında bir toplantı yapmışlardır. Toplantıda tacirler, hükümetin acele lâstik getirilmesi hususunda kendilerine kolaylıklar göstermesini temenni etmişlerdir.

Profesör Siegfried ilk konferansını verdi

Ankara'da verdiği konferanslardan sonra şehrimize dönen tanınmış Fransız İktisad âlimlerinden profesör Andre Siegfried dün ilk konferansını Üniversite konferans salonunda vermiştir. «Sanayi inkılabının zamanımız meseleleri üzerindeki tesirleri» mevzuu bu konferans, salonu baştan başa dolduran Üniversite talebeleri, profesörleri, ve şehrimizdeki Fransız kolonisi mensup kalabalık bir kitle tarafından büyük bir alâka ile dinlenmiştir.

Karilerimizin mektupları

Farsçadan türkçeye lûgat meselesi

Maarif Vekâletince ve Üniversitece, arapça ve farsça bir lûgatın tab'edilmesi düşünülmüştür. Burhanî Katı, yahud bir lûgatın tertibini değiştirilmekte, yahud farsiden bir lûgatı doğrudan doğruya türkçeye tercüme ettirmek, bir çok nesillere farisi okutan İzmirlî muallim B. Ziya Şükân'un bütün ömrüne çalışarak meydana getirdiği ve müstecirlerde de takdir edilmiş eseri tab'ettirilemez mi? İktidarı müsellem kıymetli bir muallim eserini gayrı matbu bırakırsak, hayatını bir tettebbü gayesine vakfeden insanları nevidir etmiş olmaz mıyız?

Farisi muallimi Ziya Şükân'un eski talebesinden bir grup

Açık muhabere

B. H. Ferruh'a: Mektubunuzdaki şikâyeti icab edenlere bildirdik.

İhmal edilmiş sokaklar

Belediyenin plânına göre yepyeni yapılmış mahallelerin sokaklarına ne zaman imar sırası gelecek? Yağan yağmurların açtığı çukurlardan, hendeklerden sokaklarımıza araba giremez oldu. Hastamız olsa, kapımızın önüne bir otomobil getiremiyoruz. Bu işlerin hepsi muazzam para ile olmaz. Belediyenin bir kaç ameleli toprağı biraz tesviye etse de sellere mecrâ ağsa velev muvakkat surette iş olur biter. Parke veya arnavut kaldırımından da vazgeçtik. Lâlelide Gençtürk caddesi, Yeşiltulumba, Meshpaşa, Defteremini ve bunlara bitişik diğer sokaklar hep bu tarzda himmetle muhtaktır.

Müktead asker İbrahim Vangül

Mektepleri teftiş

Müfettişler Maarif Vekâletine bir rapor gönderdiler

İstanbuldaki orta dereceli kültür müesseselerinin Maarif müfettişleri tarafından teftişlerinin yapıldığını yazmıştık. Bu teftişler neticesinde muallim ve talebenin devam vaziyetleri, mekteplerin temizlik, intizam, öğleden sonraki müzakere mesailerinin hakkında Vekâlete bir rapor verilmiştir. İki ortamektep müstesna olarak mekteplerin umumî vaziyetleri memnuniyet şayan görülmüştür. Bilhassa bu sene mekteplerde sabahları daha evvel derslere başlandığı halde gerek muallim, gerek talebenin muntazaman mekteplere devam ettikleri görülmüştür.

Mekteplere sabahları geç kalan talebenin ancak yüzde 2 ilâ 3 arasında olduğu tesbit edilmiştir ki bunda da havaların fena gitmesinin âmil olduğu anlaşılmıştır.

Neticede 7 lise, 2 öğretmen, 28 ortamektebin normal bir derecede olduğu görülmüş, 4 lise ve 2 ortamektep müdürüne teşekkür edilmiş, 1 lise ve 2 ortamektep müdürüne gösterdiği fevkalâde gayretlerden dolayı takdimname verilmiş ve iki mektep müdürünün de kusuru görüldüğü için uhdelindeki mektep müdürlükleri alınmıştır.

Yeşilköyde bodrumlarını su basan evler

On gün evvel Yeşilköyde elli kadar evin bodrumunu su basmış bunun üzerine halk Bakırköy kaymakamlığına müracaatle suların boşaltılmasını istemişlerdir. Şimdiye kadar bu sular boşaltılmadığından, halk dün gene Belediye Reisliğine müracaat etmişlerdir. Belediyece itfaiyeye verilen emir üzerine evlere dolan suların boşaltılmasına başlanmıştır. İtfaiye teşkilâtı yarım metreden aşağı suları alacak vaziyette olmadıgından, kalan suları halk kendileri boşaltacaktır.

Otobüs münakasası

Amerikan firması yeni tekliflerde bulundu

Belediyenin satın alacağı 35 parça otobüs münakasasına giren üç firmadan İngiliz firmalarının teklif ettikleri fiatte bir miktar tenzillât yapılması için İngiliz general konsolosunun firma nezdinde müdahale ve tavassutu rica edilmişti. İngiliz firmalarından henüz cevap gelmemiştir. Ancak Amerikan firması evvelki tekliflerinde nazaran daha müsait şekilde tekliflerde bulunmuştur. Bu son teklif tedkik edilmektedir.

Dolmabahçe stadının inşasına yakında başlanıyor

Beden terbiyesi genel direktörlüğü tarafından bir müteahhide ihale edilen Dolmabahçe stadıymuna ait mukavele, Vali ve Belediye Reisi Dr. Lütfi Kırdar tarafından imzalanmıştır. Müteahhid, 10 güne kadar stadın yapılacağı sahada bulunan İstahâmire binasını yıkmaya başlayacaktır. Bina yıkıldıktan sonra inşaata başlanacaktır. Stadyumun inşası münasebetle Belediye de Dolmabahçe'ye doğru giden yolların projesini hazırlamaya başlamıştır. Stadyumun inşasıyla beraber yollar da yapılacaktır.

Tatlıcının ölümü

Dün de yirmi kişinin ifadesine müracaat edildi

Veznecilerdeki dükkânında öldürülmüş olan tatlıcı Şanlı Abdülkadirin ölümü etrafındaki tahkikata dün de Beyazıt polis merkezinde devam edilmektedir. Tahkikatı müddetumumî muavimlerinden B. Fethi yapmakta ve Emniyet müdürlüğü Cinayet masası memurları da icab eden takibatta bulunmaktadırlar.

Şimdiye kadar bu cinayetten dolayı kendilerinden şüphe edilecek sorguya çekilmiş bulunanlar tamamen serbes bırakılmışlardır.

Bu iş etrafında dün de yirmiden fazla şahsın muhtelif noktalarda malumatlarına müracaat edilmiş, fakat geç vakte kadar hiçbir müsbet netice elde edilememiştir.

Tatlıcının esrarengiz ölümünde rol oynayanların biraz müşkülâtta meydana çıkarılabileceği tahmin edilmektedir.

Bozulan asfalt yollar

Geçen sene inşa edilen Karaköydeki bazı asfalt yollar bozulmuştur. Belediye Fen heyeti, asfalt yolların demir tekerlekli arabalar yüzünden bozulduğunu bildirerek demir tekerlekli arabaların asfalt yollardan geçmelerinin men'i hakkındaki talimatnamenin bir an evvel tatbikini istemiştir. Fen heyeti, bu talimatnamenin aynen tatbikine imkân yoksa, hiç olmazsa 7 santimetre kalınlığından aşağı demir tekerlekli arabaların kullanılmasına müsaade edilmemesini istemektedir. Fen heyeti müdürlüğünün bu müracaatı Belediye reisliğince tedkik ediliyor.

Denizyolları idaresindeki bilet suiistimali tahkikatı

Denizyolları idaresinde yolcu ve yük biletleriyle dip koçanlar üzerinde tahrifat ve suiistimal suçlarından maznun Denizyolları idaresi işçe memurlarından Salâhaddin, İsmet ve tasnif memuru Rasim dün Adliye teslim edilmişlerdir.

Dördüncü sorgu hâkimi tarafından yapılan isticav neticesinde bunlardan Salâhaddin ile İsmetin tevkiflerine, Rasim hakkında takibatın gayri mevkufl olarak devamına karar verilmiştir.

★ Balıkçılar namına Münkâlât Vekâletile temaslarda bulunmak üzere Ankara'ya giden bir heyet, dün Münkâlât Vekili B. Ali Çetinkaya tarafından kabul edilmiştir. Haber verildiğine göre balıkçılar, deniz mahsulleri kanununda bazı tadilat yapılmasını, balık satışlarının bir düzene konulmasını Vekilden rica etmişlerdir.

★ Altı aydanberi İstanbul Emniyet müdür muaviniği vekâletinde bulunan Çankaya kaymakamı B. Daniş Yurdakul, vekâlet müddetinin bitmesi hasebile dün akşam Ankara'ya hareket etmiş, istasyonda dostları tarafından uğurlanmıştır.

Tiyatro tenkitleri:

Pembe sokak No. 46

19 mart sahı gecesi İstanbul Şehir Tiyatrosu dram kısmında seyrettiğimiz «Pembe sokak 46» piyesinin muharriri M. Feridun sahnemize birçok eser tercüme ve adapte etmiş, Amerikadan İngiltereye, İngiltereden de Fransaya geçen bütün modern tiyatro eserlerini okumuştur. Edgar Poe, Conan Doyle, Maurice Leblanc'ı da tanıdığı muhakkaktır. M. Feridun 18 nci asır Fransız mütefekkirlerle, Dumas Fil's'in de yabancısı değildir. Eski tiyatronun çerçevesini dar bulup yeminin geniş çerçevesine gireyim derken yarı yolda kalan Bernstein, yeni tiyatro tekniğinin ustası Saint - George de Bouheller'de «Pembe sokak 46» muharririnin herhalde sevdiği muharrirlerdir. İşte modern teknik ile bu işin ustaları örnek alınarak yazıldığı muhakkak olan «Pembe sokak 46» tekniği bakımından bizde ilk kuvvetli telif tiyatro eseri olmuştur. İnsan daha ilk perdeden heyecana kapılıyor ve son perdeye kadar -giriş çıkışlar, kolparlar fevkalâde denecek bir şekilde idare edildiğinden- bu heyecanın tesiri altında kalyor ve bir Amerika filmi seyrediyormuş hissine kapılıyor. Biz sinemanın tiyatrolaşmasına ne derece muarız işek tiyatronun da sinemalaşması aleyhindeyiz; fakat bu bizi; eserdeki bazı tipleri yabancı bulup yadırgadığımız halde, muharririn sözüne itimad edip; «Pembe sokak 46, tekniği fevkalâde kuvvetli ilk yerli tiyatro eseridir» demekten geri bırakamaz.

«Pembe sokak 46» tezli modern traji - komedi - dir. M. Feridunun tezli birkaç ton ağırlığındadır. Muharrir bu yükü büyük bir gayretle, hayli enerji sarfederek son perdeye kadar taşıyor, son perdede dermanı kesiliyor ve ağır yükünü bir mola taşına bırakmaya bile takat bulamıyarak omuzlarından silkip atıyor.

«Pembe sokak 46» Fuhuş, fuhuşla mücadele, ailede fuhuş, genç kızları fuhuşla sürükleyenler, fuhuş evlerinde buluşık hasta-lık, fuhuş felâketleri mevzuları üzerine yazılmış fıkraların bir araya toplanmış şeklidir. Muharrir bunları oldukça kuvvetli tablolarda canlandırmışa muvaffak olmuştur, fakat son sözü söyleyememiş, asıl fikir, tezl, son perdenin alkışla kapanması için lüzumlu, fakat tezl selâmeti namına lüzumsuz bir tabancaya kurban etmiştir.

Sahne eserindeki şahıslar ya muhabbet uyandırmalı veya güldürmeli veyahud da ağlatmalıdır; eser serab yaratmalı, dinamik olmalıdır. Pembe sokak 46 da bu evsaf var mı?

Bir kadın tasavvur ediniz, bir rönararjante alabilmek için kendini rasgele bir erkeğe satmıştır... Bir erkek tasavvur ediniz, karısının kapeliğini bir anahtar oyununda sezmıştır. Kadın yaptığına pişmandır, erkek karısını boşasa fuhuş teşvik edecek, alakoysa namussuzluğa katılmış olacak-tır... Böyle bir karı kocaya gülebilir misiniz? Hayır. Ağlayabilir misiniz? Hayır.

Bir kadın tasavvur ediniz, arkadaşını kendi yoluna, fuhuş teşvik etmiştir, arkadaş bu yolda yürümek istemeyip de tehde de maruz kalınca onu tehdit edenlere kafa tutmuş, kendisi de bu yoldan ayrılmadığını söylemiş, arkadaşını tehditten kurtarmak için uğramış, elinden birşey gelmeyince, aynı akibete uğramamak için yoluna devam etmiştir. Bu kadına gülebilir misiniz? Hayır. Ağlayabilir misiniz? Hayır.

Bir arkadaşınız vardır; sizinle evlendir-mek istedikleri bir kızcağız bu arkadaşınızla evlendirmişsinizdir. Bu kız fuhuş kapılır ve bir gün size gelip derd yanar, yardım ister. Siz isyan edersiniz; candan sevdiğiniz bir arkadaşın karısından nefret et-tiğiniz, herşeyi kocasına söyleyeceğinizi haykırırsınız, sonra kocasına birşey söylemez, karısına yardım etmeğe çahşırsınız. Böyle bir insana gülebilir misiniz? Hayır. Ağlayabilir misiniz? Hayır.

Gizli randevu evi işleten bir kadın vardır. Bu kadın mesleğinin ehlidir. Evine kocacı kadınlar getirir, genç kızları fuhuşa teşvik eder ve sırasına evine gelenlerden para sızdırmanın yolunu bulur. Kendisini «bastırmak»la tehdit edenlere karşı kullanacak silâhı da vardır. Böyle bir kadına gülebilir misiniz? Hayır. Ağlayabilir misiniz? Hayır.

Gizli randevu evine giden kocacı kadınlar vardır. Fuhuş evine postu sermişler, âdetâ profesyonel olmuşlardır. Böyle kadınlara güler misiniz? Hayır. Ağlar mısınız? Hayır. Bu randevu evine gelen erkekler vardır. Bu eve lâalettayın bir kadına görüşmeğe gelirler. Beğendiklerini seperler, beğenmediklerini istemezler. Beğenilmeyip açıkta kalanlar ağlar; fakat siz böyle erkeklerle böyle kadınlara güler misiniz? Hayır. Ağlar mısınız? Hayır.

Selâmi İzzet Sedes
(Devamı 4 üncü sahifede)

Bay Amcaya göre!..

— Bizim devrin kadınları da başkaydı bay Amca...

... Hepsinin on parmağında on marifet bulunurdu...

... En beceriksiz bile hiç olmazsa mekik dokur...

... Çorap örerdil!... Şimdiyse...
B. A. — Şimdiyse bu marifetler erkeklerin elinde!...

— Acaip!...
B. A. — Evet, Avrupalı diplomatlara bakın, hepsi bu işlerle meşgul!...

Almanya, Sovyetler ve İtalya yeni bir Avrupa kuracaklarmış

(Baş tarafı 1 nci sahifede)

Bazı bitaraf müşahideler B. Göring ve Ribbentrop'un Moskovaya gideceği fikrindedir.

Telgraf gazetesinin Berlin muhabirine göre, Alman hükümet merkezi diplomatik mahfilleri, Almanya Sovyetler Birliği ve İtalyanın, yeni Avrupa'nın kuruluşu bahsinde, yakında müşterek bir beyanname neşredecekleri fikrindedir. Bu beyannameye göre, yeni Avrupa'nın kuruluşu, bu üç devletin idaresi altında cereyan edecektir.

Almanyanın Roma büyük elçisi Berline gitti

Roma 21 (A.A.) — Almanyanın Roma büyük elçisi B. Mackensen bu sabah saat 7.50 de Berline hareket etmiştir.

Tedafüi ittifak

Stokholm 21 (A.A.) — Stokholms Tidningen gazetesinin Moskova muhabiri bildiriyor: Sovyet hükümetinin bir İskandinav tedafüi ittifakını müsamaha ile karşılamayacağı hakkında Tass ajansı tarafından yapılan neşriyat bugün B. Molotof tarafından teyid edilmiştir. Muhabire nazaran Sovyetler, Finlandiyanın 4 tncü bir Baltık memleketi olduğunu tebarüz ettirmektedirler.

Helsinki 21 (A.A.) — Finlandiya radyosu, Finanya ile İsveç arasında tedafüi bir pakt hakkında Sovyetler tarafından ileri sürülen itirazın Finlandiya tarafından reddedildiğini bildirmiş ve neşriyatına şöyle devam etmiştir:

«Sovyet itirazı, Fin - Sovyet barış muahedesi'nin akid tarafları karşılıklı her türlü taarruzdan menetmesine dayanmaktadır. Şimal devletleri arasında mütasavver ittifak ise tamamen tedafüi mahiyeti haiz olup, hiç bir memleket aleyhine müteveccih değildir.

Fransadaki hükümet tebeddülü

(Baş tarafı 1 nci sahifede)

ve İngiltere efkârı, hükümetlerin kararsızlık ve yavaşlık kusurlarına atfediyor ve bu Sovyet - Finlandiya sulhunu affedilmez askeri ve siyasi bir hezimet sayıyor. Yerinde ve süratle karar verecek, harbi daha fazla kuvvet ve kudretle idare edecek hükümetler istiyen millî cereyan, bilhassa bu hâdiseden sonra çıkmış ve Dala-dier'nin çekilmesine sebep olan parlamento sürprizine imkân bırakmıştır.

Bu değişiklik, ne gibi sebeplerden ileri gelirse gelsin, Fransa parlamentosu hayatının hangi icaplarından doğmuş olursa olsun, göz önünde tutulması lâzım gelen bir nokta vardır ki o da Fransanın kuvvet ve hayatîyetini ifade etmesidir. Hayat ve memet harbine girmiş bir memlekette, dahili hiç bir sarsıntıya meydan vermeden, umumi efkârın tenkid ettiği, parlamentonun beğenmediği vaziyetlerden dolayı, harbi şimdiye kadar idare eden otorite sahibi bir şahsiyetin yerini başkasına terketmesi ancak demokrasi sisteminin bu derece kuvvetle yerleşmiş olduğu memleketlerde mümkündür. Böyle tehlikelerle dolu bir zamanda husule gelen bu hâdise bir daha isbat ediyor ki Fransız milletinin demokratik bünyesi, politika ve fırka hayatının günlük keşmekeşlerinden asla müteessir olmayacak derecede sağlamdır. Bunlar, derin bir denizin sathındaki dalgalara benziyor. Üstteki fırtınanın mahiyeti ne olursa olsun, derinlikler bütün sükûnet ve heybetini muhafaza ediyor.

Sineklerin uçuşmasını bile artık bir siyasi ve askeri zafer addeden Alman propagandasının bu kabine tebeddülüne vermek istediği mânaların tam zıddına olarak iddia edilebilir ki bu değişiklik Fransada yeni bir hamlenin başlangıcıdır. Zira, Amerika mütesharrının seyahatinden, Hitler - Mussolini mülakatından sonra, sulh sözlerinin çıktığı sırada Fransız milletinin harbi daha fazla şiddetle idare edecek bir hükümeti iş başına geçirmesi istemiş olması, malûm şartlar

dir. Buna binaen Sovyet tefsir tarzı kabul edilmez.»

Papalık gazetesi ne diyor?

Vatikan 21 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor: Osservatore Romano gazetesi, Sovyetler Birliğinin Skandinavya devletleri arasında tedafüi bir ittifak yapmalarına mani olmasını Sovyetlerin, Avrupa şimalinde yayılma arzusuna yeni bir delil gibi görmektedir.

Papalığın naşiri efkârı olan bu gazete diyor ki:

«Moskova hükümetinin vaziyeti, Sovyetler Birliğinin arzusunun yalnız Finlandiyada zorla kabul ettirmekle iktifa etmeyip, İsveç ve Norveç müskülâtı çıkarmaya da çalıştığını, Fin - Sovyet muahedesi'nin akdinden dokuz gün sonra tamamen teyyid etmektedir.

Sovyetler hududu genişletmek istiyorlarmış

Stokholm 21 (A.A.) — Stokholm Tidningen Moskova muhabiri yazıyor: Sovyetlerle Moskovadaki Fin heyetinin ilk içtimasında, Ruslar son muahede ile kendisine terkedilen hududu bazı noktalarda genişletmek tasavvurunda olduklarını ihsas etmişlerdir. Finler bu yeni istekleri kabul edeceklerini bildirmektedirler.

Aynı gazete, Molotofun pek yakında Berline gideceğini haber vermektedir.

Stokholm 21 (A.A.) — Tidengen gazetesinin Berlin muhabirinin yazdığına göre, paskalyalarda Molotof'un Berlin'i ziyareti beklenmektedir.

Almanya tedafüi ittifak hakkında Sovyetler Birliğine aynı fikirde

Kopenhag 21 (A.A.) — Berlingske Tidende gazetesinin Berlin muhabiri bildiriyor:

Almanya, Şimal memleketleri arasında derpiş edilen ittifak hususunda Sovyetler Birliğinin noktai nazarına iştirak etmektedir. Almanyanın da mütalâası şudur ki böyle bir ittifak Rusya ile Finlandiya arasında akdedilen sulha ancak zarar verebilir.

Yeni bütçe lâihasının müzakeresine başlanıyor

(Baş tarafı 1 nci sahifede)

bilerin tahmil ettiği masrafları karşılamakla beraber bütçe tevazününü ihlâl etmemek zarureti karşısında, tabii halin avdetine kadar devam etmek üzere muhtelif vergilerde yekûnu 28 milyon liraya baliğ olan zam ve tevşiler yapılmış, diğer taraftan, sivil bütçeler maaş ve masraflarından yüzde 10 nisbetinde tenzilat yapılmasını kararlaştırmış ve bu suretle 940 mali yılı adı bütçesini 939 bütçesinden 1,247,948 lira fazlasıyla 262,312,140 lira üzerinden tesbit ve tevziine ve cümhuriyet maliyesinin ana prensiplerinden olan denk bütçe esasına tabii olmayan ahval ve gerait içinde de sadık kalmaya muvafak olmuştur.

Bu suretle tevzin olunan bütçede 1,240,000 lirası varidat farkından, 10,350,000 lirası yüzde 10 tasarruflardan ve 13,120,000 lirası da Milli Müdafaa Vekâletinin fevkalâde mahiyetteki bazı masraflarının fevkalâde tahsisat programına naklolunmasından dolayı ceman 24,700,000 liralık fazlalığın 17,500,000 lirası yeni kredi ve istikrazların faiz ve amortismanları ile eski tekaüt ve yetim maaşlarına hükümetçe yapılan zamların karşılığı olmak üzere düyünü umumiye bütçesine, 2,500,000 lirası köy muallimleri yetiştirmek için açılacak enstitülerin istilzam ettiği teşkilât masrafları ve diğer bazı ihtiyacların karşılığı olmak üzere Maarif Vekâletine 3,600,000 lirası muhtelif dairelerin Barım ve teşkilât kanunlarının icap ettirdiği farkları karşılamak üzere maaş tertiplerine 1,100,000 lirası da 940 mali yılında yapılacak nüfus sayımı ile hastaneler ve mütebakisi de jandarma tayinat ve levazımı masrafları karşılığı olmak üzere ait olduğu daireler bütçelerine ilâve olunmuştur.»

Lâihahada Avrupa'nın siyasi vaziyeti dolayısıyla memleketin müdafaa için alınması lâzım gelen ihtiyatî tedbirlerle şimendifer ve yol inşaatının istilzam ettirdiği 100,000,000 liralık fevkalâde mahiyetteki masrafların ayrıca tanzim olunan fevkalâde tahsisat programında derpiş edilmiş olduğu ve bu masrafların neveleri ile karşılıklarının ne suretle temin edileceğinin ayrı bir lâihaya ile Meclise bildirileceği zikredilmektedir.

dahilinde bir sulh elde etmek için sonuna kadar harbe devam kararının milletnin irade kaynağından çıkmasına delâlet eder. Bu tebeddülün başka mânası yoktur ve Fransanın düşmanları bundan sevinmemelidir.

N. Sadak

Tiyatro tenkitleri:

Pembe sokak No. 46

(Baş tarafı 3 tncü sahifede)

Randevu evi işletenin bir adamı vardır. Bu adam nedir? Nenin nesidir? Kimdir? Bildiğiniz sey randevu evi işleten kadının dostu olusudur. Her zaman sarhoştur. Eve gelen sözde alle kadınlarının müstehecen resimlerini alır sonra sırasında -dostunun teşviki ile- o kadınları tehdit edip para söndürme bakar. Bir gün bu adam gözünü önünde öldürülecek olursa ağlar mısınız? Hayır. Güler misiniz? Hayır.

İşte «Pembe sokak 46» nın en zayıf noktası bu şekilde bir nevi traji - komedi halini almıştır. İnsan eseri dinlerken kimi seveceğini, kimi acıyacağını, kimden nefret edeceğini pek birden kavıyamıyor. Eset de herkes ağlanacak, herkes gülmeyecek, herkes acınacak haldedir. Kabahatli olmanın kimse de yoktur. Buna rağmen de his ve mantık aykırılıklarının farkına varılmadan, mantıksızlığa ehemmiyet verilmeden beğenilerek seyredilecek, alkışlanacak, bu muvaffakiyeti de ancak ve ancak yarattığı sereba ve dinamik olmasına borçlu kalacaktır. Tablolardaki mütemadi hareket ve daha ilk perdeden başlayan heyecan serabı eseri alkışlatacaktır; randevu evi sahnesi seyircileri pek irkiltmezse. Esasen orada gördüğümüz iki evli kadın, evli olmaktan ziyade umumhaneye mal olmuş alufterlere benziyorlar ki, bu müellifin kabahatı, eserinde en en aksak tarafıdır. Bu tablonun ciyilliği giderilirse «Pembe sokak 46» lâahlaki vasfını muhafaza ederek güzel bir ahlâk dersi vermekte senelerce devam eder ve etmelidir de, «Zehirli kukac» kadar yararlı bir eserdir.

Temsil muvaffaktı, Cahide ile Talât kadar, Halide ile Sami, Şaziye ile Zihni de içten candan oynadılar; bütün sanatkarlar rollerine girmişlerdi.

Selâmi İzzet Sedes

KUÇUK HABERLER:

★ Beyoğlu ortamektep müdürlüğüne Artvin ortamektebi sabık müdürü ve Gelenbevi muallimlerinden B. Safa, Beşiktaş birinci ortamektep müdürlüğüne de Gelenbevi ortamektep müdür muavini B. Ekrem tayin edilmişlerdir.

★ Cerrahpaşa hastanesinde yeni bir klinik yapılmasına Belediye karar verilmiştir. Yeni kliniğin elli bir liraya mal olacağı tahmin edilmiş, ona göre bir keşif planı hazırlanmaya başlanmıştır.

★ Dün İtalyaya külliyyetli miktarda paçavra, bu arada 284 balye pamuk doküntüsü sevkedilmiştir. Pamuk doküntüsünün kilosu, hakiki pamuğun kilo fiyatı olan 40 kuruştan satılmıştır.

★ On iki gün evvel Bozcaada'da Mermer burnunda fırtına ve tipi yüzünden karaya oturan Bulgar bandıralı Tzar Ferdinand vapuru, Alemdar kurtarma gemisi tarafından bugün saat 16.30 da çekilerek yüzdürülmüştür. Gemi, kendi vasıtasıyla yoluna devam edebilecektir.

★ Muzaffer ve Salâhaddin isimlerinde iki kişi Kadıköyünde heroin satarlarken cürümüşhüd halinde yakalanmışlar, Muzafferin üzerinde bir de bıçak bulunarak müsadere edilmiş; ikisi de Emniyet direktörlüğü kaçakçılık bürosuna getirilerek haklarında tahkikata başlanmıştır.

★ Dün Çengelköyünde komisyonda B. Halil'in, Kabataşta bayan Gül'ün evlerinde birer yangın başlangıcı olmuş, derhal yetişen itfaiye grupları tarafından ateş söndürülmüştür.

★ Kadıköyde oturan yetmiş yedi yaşlarında Simon isiminde biri, Taksim tramvay tevakkuף mahallesinde dururken bir tramvayın sadmesine uğrıyarak yaralanmıştır. Simon, polis tarafından tedavi altına alınmıştır.

★ Fatihte Sarıgözel caddesinde terlikçi Halil'in evinin duvarları dün yıkılmış, bina bu suretle tehlike gösterdiğinden, zabıta tarafından boşaltılmıştır.

★ Nişantaşında Valikonagı caddesine amud Emlâk caddesinin kaldırılmasının inşasına karar verilmiştir. Halk, lâğımların açık bulunmasından ve etrafı pis bir kokunun istilâ etmesinden şikâyet etmiştir. Belediye, caddenin kanalizasyonunu 9920 liraya ihale etmiştir.

Bu haftaki maçların programı

Taksim stadi: Beyoşspor — Anadolu saat 12 hakem: Bahaettin Uluöz, Topkapı — Hilâl saat 14 hakem: Ahmed Adem, Süleymaniye — Beykoz saat 16 hakem: Halid Galip.

Şeref stadi: Y. Davudpaşa — A. Hisar saat 10 hakem: Samih Duransoy, Eyüp — Beylerbeyi saat 12 hakem: Lütfi Aksoy, Galatasaray — İstanbulspor saat 14 hakem: Necdet Gezen, Beşiktaş — Fenerbahçe saat 16 hakem: Sami Açıköney.

Fener stadi: Kurtuluş — Kalespor saat 14 hakem: Eşref Mutlu, Altıntuş — Vefa saat 16 hakem: Tarık Özerengin. NOT: Evvelce tevzi olunan tarihlî davetiyeler bitmiş olduğundan alâkadarların bölge spor servisine müracaatla bu maçlar için hazırlanan davetiyelerini almaları tebliğ olunur.

Münir Nureddin konseri

Kıymetli sanatkarımız Münir Nurettin tarafından Şişli Çocuk Esirgeme Kurumu menfaatine Pangaltı Tan sinemasında 23 Mart Cumartesi akşamı saat 21 de en son parçalardan mürekkep fevkalâde bir konser hazırlanmıştır. Şimdiden bilet tedariği için her taraftan müracaatlar vakı olmaktadır. Biletler Sinema gişesinde mevcuttur.

TAKSIM sinemasında

İkinci zafer haftası

Görülmemiş bir muvaffakiyet. Şimdiye kadar çevrilen filmlerin en büyüğü

TÜRKÇE SÖZLÜ

POLTAVA MUHAREBESİ

(Deli Petronun sonu)

Bu fevkalâde filmi muhakkak görünüz.

Yarın akşam TURAN Tiyatrosunda

Türkiye Ses ve saz Kraliçesi HAMİYET YÜCESES ve arkadaşları

DÜMBÜLLÜ İSMAIL

ve Hey'eti temsiliyesi birlikte

GECE KUŞLARI Komedi 3 perde

Tafsilat el ilanlarında. Telefon: 22127

Bugün SAKARYA sinemasında

Fransız sinemacılığının şaheseri

Baş döndürücü bir film

ÇIKMAZ SOKAK
CORINNE LUCHAIRE
ANNIE DUCAUX

ROGER DUCHENNE tarafından

YILDIRIM GENÇLİK
FRANKIE DARRO

tarafından gayet güzel bir sinema harikası

Beşiktaş SUAD PARK Sinemasında

HACI RESUL (Türkçe)

Reklam yapmıyoruz. Şöhreti iki aydanberi İstanbulu dalgalandırıyor.

Görenlere sorunuz. İlâve olarak: MÜNİR NUREDDİN'in şarkılarıyla süslenmiş

GÜZEL İSTANBUL

Seanslar: 2,30 - 4,30 - 7,30 ve 9,30 da

2 büyük film birden ASRİ SİNEMADA

Gala Haftası

Sevimli, Şirin ve küçük SHIRLEY TEMPLEY'in

en büyük muvaffakiyeti

ŞEN YUMURCAK

Filmi

DOROTHY LAMOUR ve JOHN HOLL'in

fevkalâde bir tarzda yarattıkları

KASIRGA

Meraklı ve kuvvetli macera filmi.

Maarif Vekilliğinden

İstanbulda Maarif Vekilliği Kitap depoları ve yayınevleri müdürlüğünde çalışmak üzere, aynı zamanda Fransızca yazmağa ve muhabere dosyalarını takip ve tanzime muktadir bir daktilograf alınacaktır. Aylık ücreti 75 liradır. Stenografi bilen ve tahsil derecesi üstün olan tercih edilecektir.

Taliplerin hüviyet: cüzdanı, tahsil vesikası veya suretleri, çalıştıkları yerlerden aldıkları iyi hizmet vesikaları, ikşler fotoğrafları ilştirilmiş birer istida ile 25/III/1940 pazartesi günü akşamına kadar (Maarif Vekilliği Neşriyat müdürlüğü — Ankara) adresine müracaat etmeleri (1257) (2102)

İstanbul Belediyesi ilânları

İstiklâkinin umumi menfaatlere uygunluğu tasdik edilip kanunen 400 lira kıymet takdir edilmiş bulunan Beyazid Camii Ali mahallesinin eski Hasanpaşa karakolu yeni Cümhuriyet caddesinde eski 74 yeni 70 kapı ve kadastronun 585 ada 12 parsel No. sında mukayyet bulunan ahşap dükkânın mutasarrıfları olarak tapuca bildirilen Hürşid oğlu İsmail, Halli kızı Fikriye, Hürşid, Emin kız Seher, Emin oğulları İbrahim ve Ahmed Teyfik ile Hürşid kızı Şükriye'nin ikametgâhları tesbit edilemediğinden 3710 No. li kanunun 10 nu maddesine tevfiğin icab eden tebliğ varakalarının bu gayri menkule, Belediye dairesine ve umuma mahsus mahalline 20 gün müddetle talk edildiği ilân olunur. (2246)

Ankara polis koleji avan proje müsabakası

- 1 — Ankara'da polis enstitüsü yanında inşa edilecek polis koleji için bir avan proje müsabakası açılmıştır.
- 2 — Bu müsabakaya her yüksek mimarî ile Türk yüksek inşaat mühendisleri girebilirler.
- 3 — Müsabaka müddeti 25 Mart 1940 dan başlamak ve 25 Nisan 1940 da bitmek üzere bir aydır.
- 4 — Müsabaka talimatnamesi ve arsa vaziyet planı ile program İstanbul İzmir Nafia müdürlüklerinden Ankara'da yapı ve imar işleri reisliğinden bedelsiz olarak alınır. (1326) (2242)

Gü. Muhafaza Deniz Mıntıka komutanlığından:

İki Liman motörüne müsabaka ile Kaptan alınacaktır. İstekillerin 3/4/940 Pazartesi gününe kadar vesikalarla birlikte Hasköydeki Komutanlığımıza müracaatları. (2106)

Ankara Borsası

21 Mart 1940

	Kapanış
1 Sterlin	6.21
100 Dolar	130.19
100 Frank	2.95
100 Liret	7.1376
100 İsviçre Fr.	29.2022
100 Florin	69.1611
100 Raymark	—
100 Belga	22.0075
100 Drahmi	0.965
100 Leva	1.6926
100 Çekoslovak Kr.	—
100 Pezeta	13.4625
100 Zloti	—
100 Pengo	24.6675
100 Ley	0.62
100 Dinar	3.2575
100 Yen	82.675
100 İsveç Fr.	30.8275
100 Ruble	—

ESHAM ve TAHVİLÂT

Ergani 20.—
1938 % 5 ikramiyeli 19.83
Sivas - Erzurum 5 19.48

Kızılay Fatih Kaza Şubesi'nden:

23/3/940 Cumartesi günü saat 14 te yapılacak kazamız senelik kongresine şubemizin âzalarının teşvifleri rica olunur.

MEVLÜT

Tophane Mühürdarı Rifat Mahtumu merhum ordu müteahhidi Selâhaddin Rifat'ın ruhuna 23 mart 940 Cumartesi günü öğle namazını müteakip Nişantaşındaki Teşvikiye caminde mevlüdü nebevî kuraat ettirileceğinden kendisini sevenlerin teşvifleri rica olunur.

TEŞEKKÜR

Hâmile bulunan refikamın hayatını çok büyük bir tehlikeden, yüksek bilgi ve di-rayetle kurtararak bize iki oğul kazandıran, Kadıköy Moda caddesi Gül sokak No. 2 de mukim Kadın hastahkaları operatörü ve doğum mütehassısı B. Dr. ALİ RUHİ BOZKIR'a gösterdiği candan alâka ve şefkatten dolayı alenen teşekkürü şükran borcu bilirim. Necip Çavuşoğlu

ŞEHİR TIYATROSU

Tepebaşı Dram kısmı

Gece saat 20.30 da

BENBE SOKAK No. 46

İstiklâl cad. Komedi kısmı

Gece saat 20.30 da

HERKES KENDİ YERİNİ

SÖZÜN GELİŞİ

Kiralık frak ve Hukuku düvel kaideleri

Kiralık frakla hukuku düvel kaideleri arasında bir münasebet yok gibi görünür. Fakat kâinatta, aralarında münasebet olmayan hiç bir şey yoktur. Son dünya vukuatı bir münasebetsizlik âleminde yaşadığımızı nettirecek mahiyette ise de haber verilmeden serpilmiş Alman mayınlarına çarpan bitaraf geminin batması hukuku düvel kaideleri ne kadar alâkadarsa, davetiyesinin altında «Frak mecburiyeti» yzan bir düğüne, günlük elbisesle girmek isteyen bir delikanlının «kaideleri ihlâl» teşebbüsü de, hiç olmazsa yalnız bu bakımdan, hukuku düvel kaideleriyle alâkadardır. Çünkü, büyük ve medenî milletlerin uzun istişarelerden sonra tesbit ederek riayet etmeğe söz verdikleri kaidelerin bile hiçe sayıldığını gören bir delikanlı, kendi mütalâası alınmadan konmuş ve kesesine en aşağı yüz kûsur liraya mal olacak «Frak mecburiyeti» gibi, hangi kitapta yazılı olduğu ve kimin tarafından konduğu bilinmeyen bir kaidayı zedelemekte tereddüt etmiyebilir. Fakat ne tuhaftır ki, hukuku düvel kaidelerinin yürürlüğü bir türlü temin edilemezken frak mecburiyeti kaidesi bozulamıyor.

Yeni tanıdığım bir genç adam, Hukuk fakültesinde talebe ve hukuku düvelden 10 almasına rağmen, davetileri arasında sevgilisinin de bulunduğunu bildiği bir düğüne, ne olursa olsun, frak mecburiyeti kaydını tanımadan gireceğini söylüyor ve kendisini haklı çıkaracak bir misal olmak üzere hukuku düvel kaidelerinin son vaziyetini misal olarak gösteriyordu.

Onu, bu cumartesi akşamı, Beyoğlunun büyük caddesinde, paltosunun yakasını kaldırmış, hızlı hızlı giderken gördüm. Gözü bana ilişince durdu, selâmlaşık. «Düğüne gidiyorum» dedi. Yakasının aralığmdan baktım: Sırtında bir frak!

Benim sual soran bakışlarım üzerine kulağıma eğildi: «Kira ile aldım, dedi, oraya, bu elbiseyi edinmeden girmeyi çok düşündüm. Fakat bir türlü yapamadım. Herkes bana bakacak ve ben fena halde mahcup olacağım. Sonra sevgilimin de orada olduğunu düşündüm! Bilirsiniz ki, genç kızlar hukuku düvel-den anlamazlar!» ve geç kalmamak için ayrılırken gülerken ilâve etti: «Maamafih, orada bir nutuk söyleyerek kiralık frakla hukuku düvel kaideleri arasındaki münasebeti anlatmayı düşünüyorum. Ne dersiniz?»

«Fena olmaz, dedim, sevgiliniz hoş göreceğini vadederse bu nutku söyleyiniz.»

Şevket Rado

İbrahim Hakki Konyalı

Basın birliğinden çıkarılması talebini yüksek haysiyet divanı tedkike başladı

Ankara 21 (A.A.) — Basın Birliği yüksek haysiyet divanı bugün Ankara'da Ulus müessesesindeki yerinde birinci toplantısını yaptı.

Divanın reisliğine Necip Ali Küçük seçilmiş ve içtimada Necmeddin Sadak, Nafi Atuf, Halil Nihad Boztepe, temiz mahkemesi azasından Fuad Tuğcu, devlet şurası azasından Avni Türel ve matbuat umum müdürü Salim Gündoğan bulunmuştur.

Heyet İstanbul Basın mintakası idare heyetinin İbrahim Hakki Konyalının meslekten ihracı hakkındaki talebi üzerine tetkikata başlamış ve bu hususta delâil ve vesâikin celbine karar vermiştir. İbrahim Hakki Konyalının Cumhuriyet gazetesi aleyhindeki davası

Cumhuriyet gazetesinin 20/2/940 tarihli nüshasında arap harflerle yazılmış el yazısı klişelerle kendisine hakaret edildiği ve gönderdiği tezkirnameye aynı harflerle ve kanunî müddet zarfında nesredilmediği iddiasıyla Konyalı İbrahim Hakki tarafından Cumhuriyet gazetesi aleyhine açılan davaya dün asliye altıncı ceza mahkemesinde devam edildi.

Bundan evvelki celsede verilen karar mucibince Cumhuriyet gazetesi neşriyat müdürü B. Hikmet Münif, gazetede klişelerini neşrettikleri ve Konyalı İbrahim Hakkinin el yazısı ile yazılmış olan vesikaları bir zarf içinde mahkemeye verdi. Mahkeme, mübaşir vasıtasıyla bu vesikaları davacı Konyalı İbrahim Hakki'ye gösterdi. Kendisi vesikaları alıp tetkik etmek istediysé de mahkeme, bunları eline almasına lüzum olmadığını ve mübaşirin elinde görmesi daha muvafık olduğunu bildirdi. Konyalı İbrahim

Hakki vesikalara bir göz gezdirdikten sonra:

«Bu vesikaların bana ait olduğunu bilmiyorum. Benim vaktile böyle şeyler yazdığımı hatırlamıyorum. Benim cebimde veya evimde bulunan vesikaların başka ellere geçmesine imkân yoktur. Esasen bu vesikalar bana ait olsa dahi, kafamın içinde veya cep defterimde kalan fikirlerimden dolayı cümhuriyet kanunları beni cezalandırmaz. Bu vesikalar tarihe de mal olmamıştır. Çünkü bir vesikanın tarihe mal olması için üzerinden en az otuz beş sene geçmesi lâzımdır. Bu vesikalar ise yirmi sene evveline aittir.

Dedi. B. Hikmet Münifin vekilleri, istiktap yapılmak suretile vesikaların Konyalı İbrahim Hakki'ye ait olduğunu isbatını istediler. Mahkeme, iddia makamının da talebi ve hile kanunen bu istiktap ve tetkikata mahal olmadığına karar verdi.

Bundan sonra müddeiumumî muavini iddianamesini okuyarak uzun misaller ve İtalyan kanunları üzerinde mukayeseler yaparak netice itibarile vesikaların negri suretile Konyalı İbrahim Hakki'ye hakaret ve halkın nazarı husumetine maruz bırakmak suçları sabit olduğundan B. Hikmet Münifin, Türk ceza kanununun 480 inci maddesinin son fıkrasına göre cezalandırılmasını, davacının gönderdiği tezkirnameyi küçük harflerle neşretmek suretile kanunun emirlerine itaat etmemek suçundan dolayı da matbuat kanununun 48 inci maddesine göre tecziye edilmesini istedi. Maznun vekilleri müdafaalarını yapmak üzere mühlet istediler. Mahkeme bu talebi kabul ederek muhakemenin ayın yirmi altıncı salı gününe bırakılmasına karar verdi.

GÜNÜN ANSİKLOPEDİSİ

Bulunan bir define münasebetile TRALLES

Dünkü nüshamızda dercedilen bir muhabir mektubunda, Aydında bir define bulunduğunu, içinden çıkan heykel ve sairinin Mîlâddan dört asır evvel ait Tralles âsârından olduğu yazılıyordu.

Tralles bizim Sultan Hisar dediğimiz yerdir. Manisa civarında bulunan bu Lidya şehri İstanbul'daki Ayaş'ı yapan mimar Anthemius ile eski Romanın meşhur tabiatı hekim Aleksandr'ın vatanıydı.

Yirminci asır Fransız ansiklopedisinin de tasdik ettiği ve hile, Tralles'in yerini Türk İlimi Etem bey keşfetmiştir. Burada bir jimnaz harabesi, ve diğer harabe ve kitabeler meydana çıkmıştır. Bulduğu birçok heykelleri İstanbul müzesine nakletmiştir.

Sylt adası nasıl yerdir?

Almanların Scapa Flow'a taarruz etmeleri üzerine İngilizler de Sylt adasındaki Alman istihkamlarına havadan otuz tayyare ile hücum edip altı saat bombardımandan sonra burasını alt üst ettiler. Sylt, şimal Frise'deki Alman adalarının en büyüğüdür. Slesvig - Holstein sahilleri-

nin garp kısmında bulunmaktadır. 93 kilometre murabba mesahasında olan Sylt'in 6700 nüfusu vardır. Bunlar balıklıkla geçinen insanlardır.

Ada, 83 kilometre tulündedir, uzunlamasına; merkezi müstesna, pek dardır. Toprağı pek kumluktur. Dalgaların hücumuna karşı, sedier tarafından himaye edilir. Başlıca merkezinin ismi Westerland'dır.

Plutokrat ne demektir?

Fransadaki kabine bunranını kendine göre tefsir eden Alman yarı resmi tebliğinde şöyle bir cümle geçiyor:

«Yeni rejim ister gene Daladier, ister plutokrat rejiminin a-

kursun, bunun ehemmiyeti azdır.» Plutokrat, yunanca «zengin» mânasına gelen «plutos» kelimesi ile «iktidar» mânasına gelen «kratos» kelimesinden mürekkeptir. Fransızcası hem «plutocratle», hem de «ploutocratle» suretinde yazılabilen bu söz, zenginler tarafından kurulmuş hükûmeti demektir.

Tarihte, Kartaca, plutokrasi idi.

Profesör Besim Ömer Akalın'ın cenazesi ihtifalâtla kaldırıldı

İstanbulun bütün güzideleri ve binlerce halk cenazede bulundu

Belediye merhumun bir büstünü yaptıracak, büst üniversitenin münasip bir yerine veya Haseki hastanesine rekzedilecek

Cenaze eller üstünde fakülteye naklediliyor

Profesör Besim Ömer Akalın'ın cenazesi dün, temiz mazisine, hakikî faziletine, ilim hayatındaki müstesna mev-kune lâyük surette ve kendisini seven binlerce kişinin iştirak ettiği bir alayla evinden kaldırıldı ve Merkezefendideki ebedî medfenine tevdi edildi.

Profesörün cenazesi sabahleyin Ankaradan gelmiş, evine nakledilerek senelerdenberi hastalarına tahsis ettiği intizar salonuna konmuştu. Cenaze merasiminde bulunacaklar saat ondan itibaren gelmeğe başlamışlardı. Ev az zaman içinde dolmuş, merhumun binlerce prestîşkârı caddede toplanmıştı. Kapalı firmadan Divanyoluna kadar bütün caddeyi cenaze alayında bulunmak için gelenler kaplamıştı.

Saat on bir buçuğa doğru sokaktaki kalabalık büsbütün artmıştı. Üst katta bulunanlar aşağıya indiler. Tabutun etrafında ailesi erkânile akrabasından, dostlarından, talebesinden mürekkep bir hümetle aşıyağı indiler. Tezkiyeden ve duadan sonra cenaze talebesi tarafından baş üzerinde evden çıkarıldı, bir top arabasına kondu.

Tabutun sağında, solunda ikişer askeri inibizat neferi bulunuyordu. Bu esnada caddenin kenarında bulunan asker selâm vaziyetini almıştı. Cenaze alayı, hazırlanan program mucibince şu şekilde tertip edilmişti: Önde bir süvari bölüğü, bir piyade taburu, bir inibizat kıtası, askeri bando muzikası ve çelenkler, çelenklerin arkasından da tabutu taşıyan top arabası. Büyük Millet Meclisi, Başvekil doktor Refik Saydam, Maarif Vekâleti, Sıhhiye Vekâleti, Halk partisi genel sekreteri İstanbul vilâyeti, Üniversite Tıp fakültesi ortasında merhumun büyük kitada bir fotoğrafı bulunan Tıp fakültesi son sınıf talebesi, Türk Ginekoloji cemiyeti, Haseki hastanesi doktorları, Ankara doğum doktorları, Türk hekimleri dostluk ve yardım cemiyeti, İstanbul Etibba odası, Türk Tıp cemiyeti, sabık Şark yıldız M. M. eski arkadaşları, Türkiye Eczacılar cemiyeti, askeri tip okul talebesi, Tıp fakültesi tedavi kliniği, Türk Basın birliği İstanbul mintakası, Türk kadın hekimleri cemiyeti, dostları, talebesi tarafından çelenkler gönderilmişti.

Top arabasının arkasında merhumun yüzlerce hümetkârından, dostundan, akrabasından mürekkep kalabalık bir cemaat ilerliyordu. Bu güzide cemaat içinde hükûmeti ve belediye temsil eden Vali ve Belediye Reisi doktor Lütüf Kırda, Halk partisi namına İstanbul reisi B. Tefvik Fikret Sılaydan, Sıhhiye Vekâleti namına sıhhiye müdürü B. Ali Rızadan başka şehrimizin bütün güzide simaları, münevverleri, hekimleri, ilerliyordu.

Alayın iki tarafında polis ve piyade efradı mevki almıştı. Cenaze, Çalgağlundan Beyazıda ilerlerken binlerce halk yolun iki tarafına dizilmiş, muhterem profesörü son defa olarak selâmlıyordu.

Profesörün tabutu arkasından ilerleyenlerden herbiri, doktora ait hatıralardan, onun emsalsiz insanlığından bahsediyorlardı. Bir aralık, seksen yaşına

Profesör Âkil Muhtar Özden nutuk söylüyor

rağmen bu yarım asırlık arkadaşının ölümüne bir kat daha sarsılan Türk hekimlerinin en yaşlısı operatör general Hazım bir muharririmize şu acı sözleri söyledi:

«Sıra benimdi, onun değil. O gidecek adam değildi. Onu ne kadar sevdiğimi bilmezsiniz! Memleket en değerli evladından birini daha kaybetti.

Alay, Beyazıt camii önüne gelince tabut, camideki musalla taşına kondu. Cenaze namazı kıldıktan sonra üniversite gençliğinin elleri üzerinde üniversiteye götürüldü. Profesörün tabutu üniversite merkez binasının zemin katında ki geniş holde siyah örtü ile örtülmüş bir masanın üstüne konuldu. Holü, hole bakan merdivenleri binlerce genç, profesörler, doçentler doldurmuştu. Bu sırada Tıp fakültesi profesörlerinden ve merhumun en aziz dostlarından B. Âkil Muhtar kederden sararmış çehresile tabutun önünde durdu. Tabutun diğer tarafında da merhumun kardeşi B. Ağâh Akalın bulunuyordu.

Söze başlayan profesör Âkil Muhtar dedi ki:

«Arkadaşlar, bugün son defa olarak maddî mevcudiyeti önünde büyük, bir muhabbetle ve derin bir hümetle kendisine veda edeceğimiz merhum profesör hakkında üniversitemizin hissettiklerini rektör Cemil Bilsel huzurunuzda ifade edecekti. Fakat rektörümüzün hastalığı yüzünden bu elim vazife, bana düşüyor. Bu zatın en eski dostlarından, manevî bir kardeşi sıfatıyla bu anı ölümün yıldırım tesiri altında hislerimi size ıblâğ etmek hususunda âcizim.

Hepimizin heyecanı, teessürü var. Bir şey söyleyemeyiz, hissettiklerimi eminim ki sizler de aynı heyecanla hissedeceksinizdir.

O, bütün insanlığı iyi bir hekim, kıymetli bir hoca, iyi bir muharrir, şefik bir aile şefi, dostlarına sadık, etrafına nur saçan, yüksek bir insandı. E-mellerini, ideallerini cidden yakından tanırım. O, saadetini daima bu ideallerine ulaşmakta bulmuştur. O küçük bir vilâdithaneyi tesis ettiği zaman ne kadar neseli idi. Hilâlahmeri yeniden hayata getirenlerden biri idi. Büyük hizmetleri arasında umumî sıhhat kaideler-

rini öğreten müteaddit kitaplar yazdı. Birçok kadınlarımız ve çocuklarımız sıhhat ve hayatlarını ona medyundular. Memleket ızdırapları huzurunda onun acıklı senelerini, anlarını çok iyi bilirim.

Besim Ömeri, ecnebi kongrelerinde, konferanslarında gördüm. Ecnebilerin bize karşı alâkalarını pek iyi celbetmesini bilirdi. O, çalışmaktan, tettebbüden, yazmaktan biran fariğ olmamıştı. Daha geçen sene çocuk sıhhatine dair son eserlerini yazdı. Son zamanlarda da yeni bir kitap yazmakla meşguldü.

Profesör Âkil Muhtar, bundan sonra merhum profesörün güzide ve müstesna şahsiyetinin gençlerimiz için bir örnek olmasını temenni ederek göz yaşları içinde sözlerini bitirdi.

B. Âkil Muhtardan sonra Ankarada bulunan Tıp fakültesi dekanı profesör Ahmed Kemal namına Tıp fakültesi doğum profesörü B. Tefvik Remzi merhum üstadın ilmi kıymetini tebarüz ettirerek bir nutuk söyledi. Bundan sonra Gülhane hastanesi ve Türk kadın hekimleri birliği namına doktor Ali Esad, bir hitabe ile profesörün meziyetlerine işaret etti.

Üniversitedeki merasim bitmişti. Gençlerin elleri üzerinde yükselen tabut, burada cenaze otomobile konuldu. Cenaze arabasını takip edenlerin otomobilleri, Beyazıt, Aksaray, Topkapı yolu Merkez efendi kabristanına doğru ilerlediler. Merhumun tabutu, mezarlığın cümle kapısı önünde bir piyade müfrezesi tarafından selâmlandı.

Lâhit hazırlanmıştı. Dinî merasimden sonra Türk tababet âleminin güzide siması, ağabeyi Azmi Akalın'ın iki aylık taze mezarı yanında ebediyete tevdi edildi.

Cenazenin definine kadar merasime iştirak eden Vali ve Belediye Reisi B. Lütüf Kırda, bir muharririmize merhum profesör Besim Ömerin Belediye tarafından bir büstünün yaptırılacağını ve bu büstün ya üniversitenin münasip bir yerine, yahut Haseki kadın hastanesi doğum pavyonu yanına rekzedileceğini söylemiştir.

Büst için nisan devresinde umumî meclisten tahsisat istenecektir.

Reynaud Kabinesi bugün ayan ve mebusan meclisleri huzuruna çıkıyor

(Baş tarafı 1 nci sahifede)

Radikal sosyalistlerden beş, sosyalistlerden 6, Cumhuriyetçi sosyalist birliğinden 3, sol cenah Cumhuriyetçi birliğinden ve müstakil radikallerden 6, Cumhuriyetçi müstakillerden 2 ve müstakillerden 2 kişi.

Ayan azası, Kabinede şu nisbette dahildirler. Radikal sosyalist demokrat soldardan iki kişi, Cumhuriyetçi birliğinden iki kişi ile hiç bir gruba dahil olmayan bir kişi.

Paris 21 (A.A.) — Yeni Fransız kabinesi resmen şöyle teşekkül etmiştir: Başveki ve Hariciye Nazırı: Reynaud, Başvekil muavini: Chautems, Milli Müdafaa Nazırı: Daladier, Bahriye Nazırı: Marine Militaire Campinchi,

Hava Nazırı: Aynac, Teslihat Nazırı Dautry, Adliye Nazırı: Serol, Dahiliye Nazırı: Henry Roy, Maliye Nazırı: Lamoureux, İstihbarat Nazırı: Fressard, Maarif Nazırı: Sarraut, Müstemlekât Nazırı: Mandel, Ticaret Nazırı: Rollin, Nafia Nazırı: De Monzie, İş Nazırı: Pomaret, P. T. T. Nazırı: Julien, Deniz ticareti Nazırı: Rio, İaşe Nazırı: Queuille, Ziraat Nazırı: Thellier, Sıhhat Nazırı: Heraud, Tekait Nazırı: Riviere, Abloka Nazırı: Monnet. Müsteşarlar şunlardır:

Başvekil müsteşarı: Champetier de Ribes, Başvekil muavini müsteşarı: Schumann, Milli Müdafaa müsteşarı: Ducos, Dahiliye müsteşarı: Jacquinet, Maliye müsteşarı: Lanlet, İstihbarat müsteşarı: Fevrier, Deniz ticareti müsteşarı: Pinelli, Bahriye müsteşarı: Le Cour Grandmaison, Ticaret müsteşarı: De Lagrang, Nafia müsteşarı: Albertin, Teslihat müsteşarı: Meny et Blancho, Milli Ekonomi müsteşarı: Le Hachette.

Cumhuriyetçi federasyon grupunun kanaati

Paris 21 (A.A.) — Meclisin sağında

oturan Cumhuriyetçi federasyon grup, Reynaud hükümeti tarafından vaki olan Kabineye iştirak teklifini reddetmiştir. Çünkü grup, yeni kabinenin, teşekkül tarzına nazaran hakiki bir Harp Kabinesi olmadığı katındadır.

Fransız gazetelerinin makaleleri

Paris 21 — Gazeteler Kabinedeki değişikliğin katıyen bir zaaf alâmeti olmadığını, bilâkis harbe daha büyük bir azimle devam etmek arzusunı gösterdiğini kaydediyorlar.

İngilterede tesir

Londra 21 — B. Reynaud'un büyük bir süratle yeni Kabineyi kurması İngilterede çok iyi tesir yapmıştır. Yeni Başvekil Fransız maliyesini ıslah ederek harp edebilecek hale getiren kıymetli bir hükümet adamıdır. Yeni Kabinenin harbe daha büyük bir azimle devam edeceği muhakkaktır.

İtalyada alâka

Roma 21 (A.A.) — Fransadaki kabine buhranının safhalı İtalyada büyük bir alâka ile takip edilmekte ve matbuat, bu hâdise hakkında mebzul haberler vermektedir.

Gazeteler, Reynaud'nun Başvekillete tayini keyfiyetini tebarüz ettirirken, kabine tebeddülünün, Fransadaki diplomatik ve askerî icraatın cezri bir teceddüdüne başlangıç teşkil edeceğini yazıyorlar.

Macar matbuatı ne diyor?

Budapeşte 21 (A.A.) — Macar matbuatı, Reynaud'nun Fransız Başvekilliğine getirilmesi keyfiyetini birinci derecede bir hâdise olarak kaydediyor ve Fransız parlamenterizminin mükemmeliyetini tebarüz ettirerek Fransız siyasetinin elastikiyetine harbin tesiri olmadığını söylüyor.

Erzincan zelzelesi

İngilterenin yardım yekûnu 133 bin sterlin

İngilterenin Erzincan felâketzedelerine yardımı yekûnu 133 bin İngiliz lirasını bulmuştur. Bunun teferruatı şudur:

25,000 nakit, 9000 liralık 1000 çadır, 21,000 liralık Bahriye depolarından ilk parti teslim, 78,000 liralık Harbiye depolarından 33 bin ceket, 8000 pantolon ve 800 ton yiyecek.

Erzincan müddeiummîsi İstanbula geliyor

Ankara 21 (Akşam) — Erzincan Cumhuriyet müddeiummîsi B. İzzet mezuken şehrinde gelmiştir. Buradan İstanbul gidecektir. B. İzzet'in İstanbul adliyesinde mühim bir vazifeye tayin edileceği söylenmektedir.

Nevruz

Bahar başladı, fakat hava elân soğuk

Dün Nevruzdu. Bu sene Nevruz, evvelki gece 20 yi 24 gece idrak edilmiştir. Takvime göre Nevruz, ilkbaharın başlangıcı sayılmaktadır. Her sene Nevruz 21 - 22 martta idrak edilir. Sene kible olmak dolayısıyla şubatın bu yıl 29 çekmesi, Nevruzun 20 martta 20 yi 24 gece idrak edilmesine sebebiyet vermiştir. Nevruza rağmen dün sabah şehrimizde hafif sulu kar yağmış ve dün bütün gün hava hayli soğuk geçmiştir. Termometre 2 - 3 derece idi.

Nevruz münasebetiyle dün sabah şehrimizdeki İran konsolosluğunda bir kabul resmi yapılarak Nevruz tesid edilmiştir.

Afiş sergisi

Şişli Halkevinde açılan ve büyük bir rağbet gören fotoğraf sergisinden sonra bu defa da bir Afiş sergisi hazırlanmıştır. Bu serginin yegane ve kıymetli Afiş sanatkarımız İnap Hulusinin eserlerinden mürekkep olduğunu söyleysek ehemmiyeti hakkında bir fikir vermiş oluruz. Serginin pazar günü öğleden sonra umuma açılacağı haber alınmıştır.

Türkiye Radyodifüzyon Postaları
Dalga uzunluğu
Türkiye Radyosu
1648 m. 182 Kc./s. 120 Kw
Ankara Radyosu
T. A. P. 31.7 m. 9465 Kc./s 20 K. W.
CUMA 22/3/40

Türkiye saatile

12,30 Program ve memleket saat ayarı. 12,35 Ajans ve meteoroloji haberleri, 12,50 Müzik: Muhtelif şarkılar (Pl.), 13,30 Müzik: Şükrü Sarıpınar tarafından saksofon soloları, 13,45-14 Müzik: Melodiler (Pl.) 18 Program ve memleket saat ayarı. 18,05 Müzik Çalanlar: Kemal N. Seyhun, Fahri Kopuz, Cevdet Çağla, İzzettin Ökte, 1- Okuyan: Aziz Tözem, 1- İsfahan şarkı: (Düşün eleni aşka), 2- Arif bey - İsfahan şarkı: (Kim demiş aklım alan), 3- Hüseyini türküsü: (Ben bir keklik olaydım), 2- Okuyan: Necmi Rıza Ahiskan, 1- Bestenigâr peşrevi, 2- M. Celâleddin Ps. - Bestenigâr şarkı: (Eylir tahammül âzare gönülüm), 3- Udi Cemil - Bestenigâr şarkı: (İstedin de gönülümü verdim sana), 4- Rakım - Uşşak şarkı: (Bana hiç yakışmıyor), 5- Dede - Uşşak şarkı: (Gitti de gelmeye verdim), 3- Okuyan: Mehmed Sağnak, 1- Arif bey - Suzinak şarkı: (Bir dil ki esiri gam olur), 2- Suzinak şarkı: (Ben gülşen aşkında), 3- Arif bey - Suzinak şarkı: (Gözümde gitmiyor bir an hayalini), 18,50 Müzik: Kemenceci Hasan Sözeri, 19 Serbes saat, 19,10 Memleket saat ayarı, Ajans ve meteoroloji haberleri, 19,25 Müzik: Çalanlar: Kanun: Vecihe; yaylı tambur: İzzeddin Ökte; Ud: Şerif Içli, Okuyan: Muzaffer İlkar, 1- Hüseyini peşrevi, 2- Hüseyini yürük semai: (Ben gibi sana aşkı üftade), 3- Şevki bey - Hüseyini şarkı: (Neyleyim biçare dili encamı kâr), 4- Hüseyini şarkı: (Gözümde nazlı simanın hayali), 5- İzzettin Ökte - Yaylı tambur taksimi, 6- Şükrü Tunar - Rast şarkı: (Uyusam göğsüne koysam şu hummalı başı), 7- M. Celâleddin Ps. - Rast şarkı: (Fitneler gizlemiş), 8- Muzaffer İlkar - Rast saz semaisi, 20 Konuşma (Milli kahramanlık menkıbeleri), 20,15 Temsil: Kervan kıran, yazar: Mithat Tansuk, 21,15 Serbes saat, 21,25 Müzik: Küçük orkestra (Şef: Necip Aşkın), 1- Micheli: İtalya şarkıları (Potpuri), 2- Micheli: İkinci küçük sult, 3- Paul Lincke: Bir operet uvertürü, 4- Beethoven: Meşhur Menüet, 5- Rich. Heuberger: Şark'da sultinden - rakseden kızlar, 22,15 Memleket saat ayarı, ajans haberleri, ziraat, eşam - tahvilât, kambyo - nukut borsası (fiat), 22,35 Müzik: Cazband (Pl.), 23,25-23,30 Yarınki program ve kapanış.

AKŞAM Abone ücretleri

	Türkiye	Ecnebl
SENE LİK	1400 Kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	— »

Posta ittihadına dahil olmayan ecnebl memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Telefonlarımız:
Başmuharir: 20565 — Yazı işleri: 20765 — İdare: 20681 — Müdürlük: 20497

Safer 12 — Kasım 136
S. İmsak Güneş Öğle İkinci Akşam Yatsı
E. 9,57 11,38 5,58 9,25 12,00 1,31
Va. 4,20 6,00 12,21 15,48 18,23 19,54

İdarehane: Babıâli civarı Acımsuluk sokak No. 13

Üsküdar Halkeviden:
24/3/40 Pazar günü saat 15.30 da Haydarpaşa lisesi tarih öğretmeni Cemal Yener tarafından Polonyanın taksimisi isimli bir konferans verilecektir. Herkes gelebilir.

TÜRKÂN HÂTUN

Tefrika: No. 14

Yazan: İSKENDER FAHREDDİN

Prens Kasım, Gıyaseddinin bu işe ciddiyetle sarıldığını görünce âdeta çocuk gibi sevinmişti

Nâsir, Azrâyı elde edecek olursa, Türkân sultanı tamamille avucunun içine almış ve Semerkand sarayında ikinci bir sultan gibi yaşamış olacaktı. Gerçi şimdi de, Türkân hatun, vezir Nâsırı her zaman himaye ederdi. Fakat, Azrâ işin içine girecek olursa, Nâsir vaziyetinden biraz daha emin olarak yaşıyacaktı.

Zaten Azrâyı teşhir eden bir tek adam vardı: Şehzade Gıyaseddin. Nâsir onun vücudunu ortadan kaldırmaya muvaffak olursa, Azrâ, nasıl olsa eline düşmüş demektir. Herşeyden önce Gıyaseddin'i ortadan kaldırmak, ve bu suretle Azrânın ümidlerini kırmak lâzımdı.

Acaba, Eram, Buharaya varınca, bu işi kolaylıkla becerebilecek miydi?

Azrâ, Buhara sarayında

Buhara sarayında. Şehzade Gıyaseddin o gece bir ziyafet hazırlamıştı. Ziyafete Buhara egrafından ve zabıtlardan iki yüz kişi davet edilmişti. Büyük bir salonun ortasına iki sıra sofralar kurulmuş, davetliler bu sofraların etrafına oturmuştu.

Şehzade Gıyaseddin sofranın başında oturuyordu. Yanında, Fars prensi (Saad)ın yegeni Kasım oturuyordu.

Kasım, amcası prens (Saad) ile kavga ederek Fars topraklarından Harzem iline iltica etmiş ve bir yıldır Buharada kalmıştı.

Gıyaseddin, Kasım'ı çok iyi tanırdı. Buharaya gelince ilk önce onu arattı ve orada bulduğuna pek sevindi.

Salonun bir tarafında sazendeler müselles bir şekilde dizilip ahenge başlamışlardı.

Gıyaseddin yemekten sonra, bir aralık sazi susturdu ve misafirleri hitabeten:

— Sultan Mehmed beni buraya sükkün ve asayiş için gönderdi - diye söz başladı. Buharada birçok kavgalar, toprak ve aile gürültüleri oluyormuş. Bugünden itibaren zorbalığa nihayet verilmiştir. Herkes davasını, yarın derhal faaliyete geçecek olan üç kişilik bir mahkeme heyetine anlatacak ve mahkeme ne karar verirse ona boyun eğecektir.

Mahkeme sözlünden hiç de memnun olmayan mütegalibeden bazıları:

— Biz, sultanın hâkimlerini yola getirmesini de biliriz.

Diye söyleniyordu. Gıyaseddin sözüne devam etti:

— Buharada ilk yapacağım iş, rüşvetin önüne geçmek olacaktır. Haksızlığa nihayet vereceğim. Herkes kendi malının sahibi olacak. Bir adam, komşusunun malına ve canına göz dikerse, o adamın çarçabuk canını cehenneme göndereceğim.

Davetliler hayretle birbirlerine baktılar. İçlerinden ihtiyar bir zengin mırıldandı:

— Dâra gibi konuşuyor. Geçen yıllar içinde şehrimize gelen Gıyaseddin ne kadar da değişmiş!

Gıyaseddin'in son sözü cidden herkesi tedhiş etmişti. Demek ki, şehzade Gıyasa, sultan Mehmed vâsi salâhiyet vermişti.

Gıyasa'nın yanında oturan prens Kasım, yavaşca şehzadenin kulağına eğildi:

— Sözlerinizden müteessir olanlar var. Fakat, için için günleleri de uzaktan seziyorum. Bütün bu söylediklerinizi tatbika kalkışmayarak, sözde bırakacak olursanız, yarın çok müşkül vaziyete düşersiniz. Hiç olmazsa, misafirlerinize bütün bunların birer lâtife olduğunu söyleyiniz de herkesin yüzü gülsün.

Prens Kasımın hakkı vardı. Zira o, Buhara ayanının bu kadar sıkıntıya ve inzibata alışık olmadığını herkesten iyi biliyordu. Zenginlerin ve eşrafın nelere alıştığını, neler yapacak istediğini, memurları rüşvete nasıl duyurduklarını görüyordu. Davetliler arasında öyle serkeş mütegalibeler, öyle başı yukarda gezen zenginler vardı ki, sultan Mehmed bile bu adamlar zaman zaman karşı koymuşlar ve sık sık ayaklanıp memleketin huzurunu kaçırmaktan geri kalmamışlardı.

Gıyaseddin, prens Kasım'a döndü:

— Söylediklerim lâtife değil. Henüz müselles içip sarhoş olmadım. Semerkandden buraya, bu işleri görmek için geldim. Harzem ilinde bir tek hükümet vardır. Onun hâkimi de, nizamı da tek kalacaktır. Hâkime ve nizamı boyunca egmilyenlerin Harzem elinde yeri yoktur. Bu gibilere sultan bir ay mühlet veriyor, istedikleri ülkelere hicret edebilirler.

Davetliler homurdanarak:

— Şehzade Gıyasa çıldırmış mı? - diyorlardı - neler söylüyor. Bir Buharalıyı, kendi yurdundan kim uzaklaştırabilir? Bunu gerçekten sultan Mehmed emretmişse, biz onu da yere vurmasını biliriz.

Gıyasa bu sözleri işitiyordu. Ancak, söyledikleri sözlerin bir yıldırım tesiri yaptığını ve birçok kimselerin de bu yüzden neşeleri kaçtığını, hattâ sofradan çekildiklerini görüyordu.

Gıyasa, söylediklerini aynen tatbik edebilecek miydi? Bunu şimdiden kimse kestiremezdi. Fakat o, azmetmişti. Buharada kendini gösterecek ve zenginlerin saltanatına, mütegalibenin halk üzerinde yaptığı zayıf ve işkenceye nihayet verecekti. Ağabeyi Bağdad seferinden dönünceye kadar o da boş durmayacak, Buharalılarla cenkleşecekti.

Prens Kasım, Gıyasa'nın bu işe ciddiyetle sarıldığını görünce âdeta çocuk gibi sevinmişti.

— Buharaya geldiğim gündenberi benimle alay edip duruyorlar. Güya ben merd bir insan değilimmiş. Amcamın tehdidinden korkarak buraya kaçmışım. Doğru. Ben, haksız olarak boynumun vurulmasına razı olmadığım için, bir dest melekete iltica ederek canımı kurtardım. Fakat, onun askeri var. Celâdları var. Ben onunla merdane dövüşebilir miyim? Cılız bir arınım, kalabalık bir arı kovanını devirmesine imkân var mıdır?

Gıyaseddin:

— Sen, Buharada benim misafirimsin, Kasım! Hiç merak etme. Bundan sonra seninle hiç kimse iltihaz edemez.

Diyecekti. Camı sıkılan misafirlerden birçoğu yavaş yavaş çekilip gidiyordu. Sofranın başında iki yüz davetliden ancak yirmi beş, otuz kişi kalmıştı. Bunlar da zengin ve mütegalibe olmayan, sair, edip, hekim, nakkaş gibi, okumus, fikir sahibi insafı kimselerdi. Hepsini birden, Gıyaseddin:

— Sizin hakkınız var! dediler - Bu adamların elinden çektiğimizi bir biz biliriz, bir de Allah bilir. Derdimizi hiç kimseye anlatamayız. Bütün arzayı, çifliklere, meralara, onlar sahipti. Biz bir karış toprağa tesahüp iddiasında bulunursak, derhal başımıza eziler. Hâkim, kanun, hattâ din, mezhep... herşey kendileridir. Her kuvvet kendi ellerindedir. Biz zavallılar, onlara medhiyeler yazmak, minyatürleri levhalar yapmak; hastalanırlarsa, aziz canlarını ölümden ve kıymetli vücudlarını tedavi ile hastalıktan kurtarmak vazifelerile mükelleftir. Biz Buharalıları bu sönöz işkencelerden ve tahammül edilmez haksızlıklardan kurtarmaya muvaffak olursanız, bilerce zavallının minnet ve şükranını kazanacaksınız!

Gıyaseddin hepsine söz verdi.

— Azimden beni hiç bir kuvvet geri çeviremez. Buhara tarihinde yeni ve mesud bir devir açacağım, dedi.

Gıyaseddin bunlardan birini yanında alıyorkar diğer misafirleri teşyi etti. Yanında alkoyduğu adam, Buharanın bilhassa halk tarafından çok sevilmiş bir şairi idi: Şair Rıza Ebülfetah.

(Arkası var)

Tuzak içinde Tuzak

Tefrika: No. 102

Nakleden : (Vâ - N4)

— Hattâ Sühaya bile... Zira bu işin ucunda ya bir iyilik yahut da bir fenalık var... İnsanın mânâsız sevinçlerle heyecana kapılması doğru değildir... Sabret... Ben işi sonuna kadar tedkik edeyim, neymiş, anlayayım, hazırlar, kotarırsana bildiririm... Kabul mü?

— Peki efendim... Kabul.

— Avukatla görüşeceğim.

Baha, bir zile bastı.

Nikola, kapıda göründü. Rus uşak, artık kapıdaki nöbetini bitirmiş alelade zamanlardaki hizmetine avdet etmişti.

— Otomobil hazır olsun.

Bu, genç kıza, nezaketle:

«Artık gidebilirsiniz!» demekti. Şermin:

— Müsaadenizle... - dedi; ve kapıya doğru yürüdü.

İhtiyar, onu takip ederken şöyle mırıldanıyordu:

— Sen kalbini ferah tut... Bu meseleden dolayı aklını fikrini yorma... Ben oğlum Sühâ gibi seni de düşünürüm; ikinizin de ancak iyiliğinizi isterim... Bundan eminsin, değil mi?

— Tabii, efendim... Allah ömürler versin...

— Haydi güle güle...

Şermin, merdivenlerde kayboldu.

Baha, alt kapının kanadının çarpıp kapandığını duydu.

Gözlerini kıstı. Dudaklarını ısırıldı.

— İlânda ismi geçen Ramiz Rifkî, şu İstanbulun ekser zenginlerinin vekili umurluğunu yapar; işlerini takib eder. Bu kızın hüviyetini tahkike giriştiğine göre, demek ki yepyeni ve pek parlak bir iz üzerindeyim...

...

O gün, İstanbulda verilen festivalerin parlak bir günüyü. Bu bayramları tertipliyenler bazan filânca mesirede falanca aktörün müsaamesini kâfi derecede oyalayıcı bir eğlence sayarlar. Fakat bazan da çok iyi, çok kıymetli festivaller olduğu vakidir.

Bu seferkisine, bütün Balkan heyetleri iştirak ediyordu. Beylerbeyi sarayında bayram vardı. O günlerde İstanbulda beynelmilel bir kongre de toplanmış, delegelerin şerefine ziyafet verilmisti. Biletler bilmem kaç

liradan satılarak, koskoca kasır bir tiyarto haline getirilmişti.

Deniz tarafındaki merasim kapısı açılmış, mermer rıhtıma Şirket vapurları yanaşmıştı. Bunlardan fevç fevç halk çıkıyordu. Aralarında kara kalpaklı Bulgar kız ve erkekleri, ellerinde gaydalarla; ak kalpaklı Rumlar, işlemeli bluzlarla; kat kat beyaz eteklikli Yunan Efzonları burun top tüylü kırmızı papuçlarla nazarı okşuyordu. Bilhassa kahraman tavrılı zeybekler; zıpka giymiş, çevik Karadeniz uşakları insana zevk veriyordu. Gönül, baktıkça bakmak istiyordu.

Zengin ve mesud kalabalığın ortasında bütün Kolonbey ailesini — Yeşilköydeki ziyafete iştirak eden tek mil akraba ve taallukatla birlikte — tanımak kabilirdi. Bunlar şakalaşıyorlar, konuşuyorlar, gülsüyorlar; fakat halk arasında kibarlıklarını gene de muhafaza ediyorlardı.

Belkis:

— Beylerbeyi sarayını hiç görmedim! - demişti.

Büyük babası da onu davet etmişti. Fakat hovarda meşrepli ihtiyar, hisım akrabayı da bu arada unutmuştu. İşte cavıl cuvul festivale gelmişlerdi.

Ecneblerin, bu arada Mısırlıların fırsatı kaçırmamasından daha tabii

ne olabilir? Zaten Baha, Kolonbey ailesinin bütün hareketlerini adım adım takip etmekteydi. Geçenlerde at cambazına gitmişlerdi; bizzat arkalarından... Bu sefer Beylerbeyine... Gene arkalarından...

Sarayı gezdiler. Bahçedeki büyük havuzun yanına çıktılar. Belkise aşık olan kuzeni Ferid Berki de bu kalabalık arasındaydı. Dürrü ailesinin en küçüğü Galib Dürrü, zabıt mütekal-di amcasının koluna girmiş, dolaşıyordu. Çapkın oğlan, habire:

— Zavallı Ferhad... Vah vah vah... Yazık oldu şuna... Yüreğim cız ediyor halını düşündükçe... - diye söyleniyordu.

Bunu diline peresken etmişti. Samimi şekilde acıdığından değil ya... Ne gezer?... Onunla alay etmek için... Zira, kendi haylazdı. Ailenin içinde çalışkanlığı ile, ciddiliği ile tanınan Ferhadı asla hazmedemedi!

Havuz başında hasır koltuklara oturmuşlar, Balkanlıların danslarını seyrediyorlardı. Beyaz yahud siyah kalpaklı amatör artistlerin hayalleri sakın suya vuruyor, hoş bir manzara teşkil ediyordu.

Belkisle, mahremi esrarı Kiki — hanı şu mektuplaştıkları ve birbirlerini surlarını döktükleri genç kız — yan yana oturmuşlardı. Dürrülerden bir grup başları ucunda, ayakta duru-

yordu.

Birdenbire, Belkis, karşısı, Suhay! gördü. Kikiyi hafife dürterek:

— İste! - dedi.

— ?

Yüreği çarpıyordu.

— Suha... - dedi.

Bu esnada, gözüğe geldiler. Delikanlı, havuzun öte tarafından sevgilisini selâmladı. Yanında hocası da bulunuyordu. Ama, ne garip kıyafette... Kamburunu mübalâğah bir şekilde çıkarmıştı. Başına, hocaların camide giydikleri siyah takkelerden bir tane geçirmişti. Gözlerinde göz-lük, elinde tesbih... Böylelikle dik-kati mi celbetmek istiyordu, yoksa etmemek mi? Senelerdenberi yüzüne gelmediği — her ihtimale karşı — Kudret beyin kendisini tanımamasını mı istiyordu. Zaten tanınacak hall kalmamıştı. Her halde böylelikle kendine bir tip vermek istediği belliydi.

Bu çirkin ve ufak tefek adamın yanında, Suhanın stülün gibi endamı büsbütün meydana çıkıyordu.

Kiki:

— A... Cidden çok güzel çocuk! - dedi.

Bu esnada, delikanlı, nezaketin icab ettirdiği şekilde, müstakbel nişanlısının ailesini ziyarete karar verdi.

(Arkası var)

MAZON MEYVA TUZU

Müferrih ve midevidir

İNKIBAZ, HAZIMSIZLIK, MİDE BULANTI ve BOZUKLUGUNDA, BARSAK TEMBELLİĞİNDE, MİDE EKŞİLİK ve YANMALARINDA emniyetle kullanılabilir.

MİDE ve BARSAKLARI temizler alıştırır ve yormaz. MAZON isim ve HOROS markasına dikkat.

NEZLE siz, GRİP siz, ÖKSÜRÜK siz bir kış VALDA Pastilleri sayesinde kabildir.

HAKİKİ PASTİL VALDA ismi üzerinde ısrar ediniz. Her eczanede bulunur. Yalnız toptan satış için MAZON ve BOTTON ecza deposu, Yeni Postane arkası No: 31

Türk Yüksek Mimarlar Birliği İstanbul Şubesi'nden:

Birliğimizin mutad senelik kongresi 22/3/1940 cuma günü saat 17.30 Alay Köş-
künde yapılacaktır. Birliğe kayıtlı azanın
gelmelerini saygılarımızla rica ederiz.

Konuşulacak şeyler:

- A — Kongrenin açılışı ve riyaset divanı
intihabı.
- B — Eski Heyeti İdare raporunun okun-
ması.
- C — Yeni Heyeti idare seçimi.
- D — Yardım sandığı tesisi.

Türkiye Kızılay Cemiyeti Eminönü Kaza İdare heyetinden:

Türkiye Kızılay Cemiyeti Eminönü kaza-
sının senelik umumî meclisi 23 Mart 1940
tarihine rüşyan Cumartesi günü saat 14.30
da Bahçekapıda Dördüncü Vakıf Hanında
Ticaret ve Sanayi Odası salonunda topla-
nacaktır. Kaza muntakasında Kızılaya ka-
yıtlı olan azanın toplantıya teşrifleri rica
olunur.

Fatih Halkevinden:

Mutad hafta konferanslarının yirmi dör-
düncüsü 23/3/1940 Cumartesi günü saat
20.30 da avukat Reşat Kaynar tarafından
verilecektir. Mevzu «Boşanma sebepleri» dir.
Davetiyeler Ev direktörlüğünden alınabi-
lir.

En son modalarla
ahenkta yeni
PUDRA
Renkleri

En son
moda ko-
leksiyonları
bu mevsim
ropları, yeni yüz ve ten renklerle
fırtına içab edeceği hissini uyandır-
maktadır. Şimdi, meşhur bir güzellik
mühürası tarafından icad edilen
en son moda renkleri, cazip Tokalon
pudrası serisine dahildir. Ve her yer-
den tedarik edebilirsiniz.

NATÜRELLE — Gayet beyaz cilt-
ler için saf ve şeffaf bir güzellik temin
eder.
«PECHE» — Açık tenli sarışın ve
esmerlerin ekserisine gayet uygun
bir güzellik temin eder.
«BRUN SOLEİL» — Esmerler için
cazip bir sevimlilik temin eder... Ve
şimdiye kadar gördüklerinizden daha
parlak, daha canlı ve daha cazip di-
ğer bir çok renkleri.

Tokalon pudrası havalandırılmış
ki bu sayede on defa daha ince
kılar - olduğundan tabii görünür.
Onda taze çiçeklerin kokusunu hisse-
dersiniz. Bu Pudra, «Krema köpüğü»
hazırlanış usulüne karıştırılmış oldu-
ğundan iki misli fazla sabit durur.
Tokalon Pudrasının yeni ve cazip
renklerini görünüz.

ZAYİ — 924 - 925 yılında Kumkapı Ge-
dikpaşa kız ilkokulundan aldığım tasdik-
namemi kaybettim; yenisini alacağım dan
eksinin değeri yoktur.

Evangelija Atanasia du

Fatih Tapu Sicil Muhafızından:
Edirnekapısı dahilinde Atik Alipaşa ma-
halledinin Yeşildirek sokağında 31 No. lu
Papas oğlu Serkize alt gayri menkul hak-
kında senedsiz tasarrufla kıyasen muame-
le yapılacağından tarihi ilandan itibaren
tiran olanların 10 gün zarfında evrakı
mühüratla birlikte Fatih Sicil Muhafız-
ına veya tarih 1/4/1940 Pazartesi günü
saat 15 te mahalline gidecek tapu memu-
runa müracaatları ilân olunur. (52748)

Şose inşaatı ilânı Türkiye demir ve çelik fabrikaları Müessesesi müdürlüğünden

- 1 — Türkiye Demir ve Çelik fabrikaları müessesesi tarafından yapı-
lacak katranlı çürü şosası inşaatı vahidi fiyat esasıyla ve kapalı zarf
usulü ile eksiltmeye konulmuştur.
- 2 — İşbu inşaatın muhammen keşif bedeli 61,016,50 liradır.
- 3 — Eksiltme evrakı 2,50 lira mukabilinde Ankara Sümerbank mua-
melât şubesi, İstanbulda Sümerbank şubesi ve Karabükte
müessese müdürlüğünden alınabilir.
- 4 — Eksiltme 5.4.1940 Cuma günü saat 15 de Karabükte Türkiye
Demir ve Çelik fabrikaları müessesesinde yapılacaktır.
- 5 — İstekliler teklif evrakı meyanında şimdiye kadar yapmış olduk-
ları bu kabil işlere, bunların bedellerine ve hangi bankalarla muamelede
bulunduklarına dair vesikalarını koyacaklardır.
- 6 — Muvakkat teminatı 4.300 liradır.
- 7 — Teklif miktuplarını havi zarflar kapalı olarak ihale günü saat
14 de kadar Karabükte müessese müdürlüğüne teslim edilecektir. Postada
vaki olabilecek gecikmelerden dolayı müessese mesuliyet kabul edemez.
- 8 — Bu inşaatı müessese taliplerden dilediğine vermek veyahut mü-
nakasayı hükümsüz saymakta tamamen serbesttir.

ETİ BANK Garp Linyitleri İşletmesinden: Müessesenin Soma, Tavşanlı, Değirmisaz işletmelerinde çalışmak üzere Bir Maden Mühendisi ve Bir Makine Mühendisi

aranmaktadır. Talip olanların Balıkesir Posta kutusu 5 numaralı
adresine tahriren müracaatları ilân olunur.

RADYO MERAKLILARINA MÜJDE!!!

Bütün cihanda tabii ve temiz sesi ile tanınmış

K Ö R T İ N G

RADYOLARI gelmiştir.

NECİB ERSES: Galata - Zülfaris sokak, Sesli han
Telefon: 41453

Maarif Vekilliğinden

- 1 — 2259 sayılı kanunun tatbikine dair olan talimatnameye göre orta ticaret okul-
larının 3 üncü ve 4 üncü sınıfları için iki ciltten müteşkil bir «Ekonomik Coğrafya»
kitabı yazılması müsabakaya konulmuştur.
- 2 — Müsabaka müddeti 15/IV/1940 tarihinden başlamak ve 15/II/1941 cumartesi
günü akşamı bitmek üzere on aydır.
- 3 — Müsabakaya iştirake karar verenler 15/XI/1940 cuma günü akşamına kadar bir
dilekçe ile Maarif Vekilliğine müracaat ederek bu müsabakaya girecekler defterine ad-
larını yazdırarak bir numara alacaklardır. Müsabakaya girenlerin yazdıkları kitapları
15/II/1941 cumartesi günü saat 13 e kadar Maarif Vekilliği neşriyat müdürlüğüne tes-
lim etmeleri veya göndermeleri şarttır.
- 4 — Müsabakada birinciliği kazanan kitap serisi üç yıl süre ile okullarda okutulmak
ve müellifine her yıl için 1200 lira telif hakkı verilecektir. İkinci çıkan kitap serisini
yazana bir defaya mahsus olmak üzere birincinin müellifine verilen bir yılığı mükâ-
fat olarak verilecektir.
- 5 — Müsabakaya gireceklerin eserlerini üçer nüsha olmak üzere makine ile ve ka-
ğıtların yalnız birer yüzüne yazılmış olarak Maarif Vekilliği neşriyat müdürlüğüne mak-
buz mukabilinde vermeleri veya göndermeleri lazımdır. Kitaba konulacak resim, şekil,
harita, grafikler vesalenin asıllarının yalnız bu nüshalardan birine ve yerlerine konul-
muş bulunması kâfidir. Müsabakaya basılmış bir kitapla girenler de kitabın üç nüsha-
sını verecek veya gönderceklerdir.
- 6 — Müsabakaya girenlerin eser müveddeleriyle birlikte eserleri kabul edildiği tak-
dirde eserlerini ilân edilen telif hakkı mukabilinde ve her türlü tasarruf hakkından vaz-
geçerek Maarif Vekilliğine üç yıllık bir devre için terkettiklerini ve kitabın o devre için-
deki her basılışının son tashihlerinin kendileri veya kendi mesuliyetleri altında tayin
edebilecekleri diğer bir zat tarafından yapılacağını gösterir noterlikten tasdikli bir teah-
hüt senedi vermeleri de lazımdır.
- 7 — Kitaplarda bulunması lazım gelen pedagojik ve teknik vasıfları gösteren şart-
name ile noterliğe tasdik ettirilecek teahhüt senedinin formülü Maarif Vekilliği neşriyat
müdürlüğünden alınabilir. Mektupla isteyenlerin bir kuruşluk posta pulunu da birlikte
göndermeleri kâp eder. (1150) (1881)

Emlâk ve Eytam bankasından

Esas No.	Yeri	Nevi	Senelik kirası	Depozitosu
186/1	Beylerbeyi Azizye Mah. Araba sokak 1/4 No. 1 tarla.	Tarla	T. L. 75.—	T. L. 11.25
252/11	Beykoz Yalıköy Mah. Tokat çiftliği No. 11.	Kır kahvesi	T. L. 12.—	T. L. 1.80
1447/20	Beyoğlu Şehit Muhtar mahalles Cümhuriyet meydanı İ. T. E. Ş. hanında No. 15.	Yazıhane	T. L. 420.—	T. L. 63.—
C:32/11	Tophane Çukurcuma Ağahama- mı HacıBekir apartmanı altın- da No. 35/1	Dükkan	T. L. 87.—	T. L. 13.05

Yukarıda adres ve izahatı yazılı gayrimenkuller açık arttırma suretile kiraya veri-
lecektir.

İhale 29/3/1940 cuma günü saat ondadır. Kiralamak isteyenlerin bızalarında göste-
rilen depozito akçesini vevnemize yatırarak arttırmaya girmeleri müzayede sırasında
verilen bedel geçmiş kiraya tevazün ettiği takdirde taliplerin depozitolarını nisbet dai-
resinde tezyit eylemeleri lazımdır. (2075)

Devlet Denizyolları İşletme umum müdürlüğü ilânları

- 1 — Tophane ve Azapkapı mağazalarında mevcut 170 ilâ 200 kilo istabına elverişli
takriben 500 adet boş yağ varilleri açık arttırma suretile satışa çıkarılmıştır.
- 2 — Beherinin muhammen bedeli 5,50 olup muvakkat teminat 206,25 liradır.
- 3 — Arttırma 28 Mart Perşembe günü Tophanede Umum müdürlük Alım Satım ko-
misyonunda saat 15 te yapılacaktır.
- 4 — Şartnamesi her gün Malseme müdürlüğünde görülebilir. İsteklilerin yazılı
gün ve saatte Komisyonu gelmeleri. (1901)

Türkiye Cumhuriyeti

ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk lirası

Şube ve ajans adedi: 265

Ziraat ve ticari her nevi banka muameleleri

Para biriktirenlere 28,800 lira ikramiye veriyor

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az
50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna
göre ikramiye dağıtılacaktır:

4 Adet 1,000 Liralık	4,000 Lira
4 » 500 »	2,000 »
4 » 250 »	1,000 »
40 » 100 »	4,000 »
100 » 50 »	5,000 »
120 » 40 »	4,800 »
160 » 20 »	3,200 »

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı
düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylül, 1 Birincikanun, 1 Mart ve 1 Haziran
tarihlerinde çekilecektir.

Kastamonu Nafia Direktörlüğünden

5/4/1940 tarih Cuma günü saat 15 te Kastamonu Nafia dairesinde toplanacak olan
Eksiltme komisyonu «44607» lira «56» kuruş keşif bedelli Kastamonu İlesi yatakhaneli
inşaatı kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konulmuştur.

Mukavele, eksiltme, Bayındırlık işleri g enel şartnamesi, hususi ve fenni şartnameler,
proje keşif hulasası, elektrik, kalorifer ve sıhhi tesisata ait umumî ve fenni şartname,
kalorifer ve sıhhi tesisata ait projeleri hakkındaki talimat ve yapı işleri umumî ve fenni
şartnamesi. buna müteferri diğer evrak parasız Kastamonu Nafia dairesinde görüle-
cektir.

Muvakkat teminat «3345» lira «57» kuruştur.

İsteklilerin teklif mektuplarını ve en az 10,000 liralık bu işe benzer iş yaptığını dair
Vilâyetten almış olduğu ehliyet ve Ticaret Odası vesikaları ve teminat makbuzunu 2490
sayılı kanunun hükümlerine tevfi kan 5/4/1940 Cuma günü saat 14 e kadar makbuz muka-
bilinde Nafia müdürlüğüne vermeleri lazımdır. (2074)

Eti Bank

GARP LİNYİTLERİ İŞLETMESİNDEN

Balıkesirdeki İdare Merkezinde Muhasebe kalem âmirliği yapabilecek
liyakatte

Bir Muhasip Aranmaktadır

Talip olanların Balıkesir Posta kutusu 5 numara adresine tahriren
müracaatları ilân olunur.

Kadıköy ikinci sulh hukuk hakimliğinden:

940/9

Suadiye Yazanlar sokağında 8 No. lu hanede mukim iken 23/2/1940 tarihinde ölen
ve terakesine Hâkimliğimizce el konan Abdullah kıza Emine Emsal Noymanın malum ol-
mayan mirasçılarının üç ay içinde Hâkimliğimize müracaat ederek sıfatlarını bildir-
meleri. Alacaklı ve borçluların da bir ay içinde vesikaları ile birlikte müracaatları ve
müveffiyeye ait menkul eşya 18/4/1940 perşembe günü saat 14 te mahallinde satılaca-
ğından isteyenlerin hazır bulunmaları ilân olunur. (2248)

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum idaresi ilânları

Bir sene zarfında Haydarpaşa deposu namına gelecek olan takriben 40 bin ton kö-
mürün vagonlardan yere indirilmesi ve aynı miktarda da yerden makine veya vagonla-
ra yüklenmesi işleri kapalı zarf usulü ile 27/3/1940 tarihine müsadif çarşamba günü saat
15 de Haydarpaşada gar binası dahilinde birinci işletme komisyonu tarafından ihale
edilecektir. Muhammen bedel.

Beher ton kömürün yüklenmesi 20 ve indirilmesi de 10 kuruştur.

Eksiltmeye girmek isteyenler kanunun tayin ettiği vesaik ve «900» lira muvakkat te-
minatlarla birlikte eksiltme günü teklif mektupları saat 14 e kadar komisyonla ver-
meleri lazımdır.

Bu işe ait mukavele ve şartname projeleri komisyon tarafından parasız olarak ve-
rilir. (1688)

Bedeli Türk - İngiliz kredi anlaşmasından tediye edilmek üzere mübayaası tekrarrır
eden takriben 400 adet koşum takımı. 9000 adet menot, 18000 adet menot pernosu ve
5000 adet çatal Rodella pazarlık suretile ve münhasıran İngiliz firmalarından satın alın-
acaktır.

Bu hususta tanzim edilmiş olan şartnameler Londra'da Türk Ticaret Ateşeliğinden
ve Ankara'da Devlet Demiryolları Malseme dairesinden tedarik edilebilir. Şartname al-
mak isteyenlerin bu kabil malseme imal eden bir İngiliz fabrikasının temsil ettiklerini
firma ismini vermek suretile bildirerek, tahriren veya şifahen yukarıda sözü geçen yerle-
re müracaatları lazımdır.

Verilecek tekliflerin en nihayet 6/5/1940 tarihine kadar Ankara'da Devlet Demiryol-
ları Merkez Dokuzuncu Arttırma eksiltme komisyonuna tevdi edilmiş olması lâzımla-
ceği ilân olunur. (2098)

RADYOLIN

ile Sabah - Öğle Akşam her yemekten sonra günde 3 defa muntazaman dişlerinizi fırçalayınız.

VIROZA

Çocukların ve büyüklerin her türlü deri iltihaplarını
EN ERKEN VE EN EMİN TEDAVİ EDER

VIROZA PATI, mikropların yaşamasına mâni olur.

Her türlü yanıkları,
Kan çıbanlarını,
Koltuk altı çıbanlarını,
Dolama, aknelar,
Ergenlikler,
Tırnaş yaralarını,
Meme iltihaplarını ve
Çatlakları.

TÜRK TİCARET BANKASI A.Ş.
KUPONLU · VADELİ · MEVDUAT

HER AYIN BİRİNDE
GİT · PARANIN · FAİZİNİ · AL ·

KIZILAY CEMİYETİ

Umumî merkezinden

Cemiyetimiz harb, kıtlık, muhaceret ve emsali ahvalde zuhur eden hastalıklarla yapılacak mücadelede ve bilhassa seferberlik esnasında hastanelerde Kızılay esas hemşirelerine yardımcı sıfatla çalışmak üzere iş tanziminde Aksarayda kain:

Kızılay hastabakıcı hemşireler mektebi
dahilinde

Gönüllü Hastabakıcı

yetistirmek için 1 nisan 940 tan itibaren üçüncü kurs açılacaktır. Mecburi olan bu kursa aşağıda yazılı şartları haiz olanlar alınır:

- 1 — 20 ilâ 45 yaş arasında bulunmak,
- 2 — En az ilk mektep tahsili görmüş olmak.

Kaydolunmak ve dersler hakkında malûmat almak isteyenler yukarıda adresi yazılı mektebimize müracaat etmelidir.

İkinci devre kurs için kaydedildiği halde üçüncü kursa kalanların tekrar müracaatla kaydolunmaları.

Şefik ruhlu, hayırperver hemşirelerimizin bu insanî işe hevesle koşacaklarına kanlız.

BAYAN DAKTİLO ARANIYOR

İngilizce ve fransızcaya bihakkın vakıf daktilo alınacaktır. Taliblerin bütün vesikalelerle

Eti Bank Genel Direktörlüğü — Ankara

Adresine tahriren müracaatları

Majik saç eksiri

Saçlarımızı dökülmekten, kepeklenmekten korumak için muhakkak Majik saç eksirini kullanınız. Derhal tesirini görürsünüz. Saçları büyütür, köklere yeni hayat verir. Bir tecrübeden sonra neticeye hayret edeceksiniz.

İzona SAÇ SABUNU

Saçlarınızı muhafaza için harikolade tesirini ilk kullanışta göreceksiniz. 30 Kurustur

BAKER MAĞAZALARI

Size Gabardin ve Tveed pardesülerini, Trench - Gotları, en birinci İngiliz ve Fransız kumaşlarından spor ve fantazi kostümleri her yerden müsait giartlar ve ucuz fiatlarla takdim etmektedir.

SINGER

TELEMETR - KRONOGRAF

Çelikten en yeni modelini takdim ediyoruz

Hassas - Sağlam - Zarif
ve 15 sene garantilidir.

FIATI 55 LİRA

SINGER SAATLERİ

Mağazası İstanbul, Eminönü Cad. 8

Vatansever her Türk gencinin okuması icab eden kitap:

Büyük Türkiye

Yazan: ORHAN CONKER

Toptan satış yeri: Akba, Ankara.

Fiati 150 kuruş. Sipariş bedeli

peşin gönderilmelidir.

ZAYI — Kılıçlı askerlik şubesinde aldığım askerlik vesikamı zayı ettim, yenisini alacağımından hükmü yoktur.

Mustafa oğlu Hasan Nazmi 321

ZAYI — 931 senesi Askeri Sanayi okulundan aldığım şahadetnameyi zayı ettim, yenisini çıkaracağımından eskisinin hükmü yoktur.

12 numarada mukayyed: Sadettin

ZAYI — Kumkapı nüfus memurluğundan aldığım nüfus cüzdanımı zayı ettim, yenisini alacağımından eskisinin hükmü yoktur.

Nuran Kutal

ANİ TSİR

NEVROZİN

BAŞ, DiŞ, NEZLE, GRİP,
ROMATİZMA, Soğuk algınlığı

ve bütün ağrıların derhal keser. Lüzumunda günde 3 kaşe alınabilir.

HER AYIN YEDİSİNDE

MİLLÎ
PIYANGO

150,000 Lira

Ankara memurlar kooperatif şirketinden

1939 yılı itibarile, ortaklarımıza temettü hissesi tevzine ve mübayaat risturnu icrasına başlanılmıştır.

1938 senesi nihayetinde şirketimizin ortaklık hakkını ıktisap etmiş olanların hisselerine ayrıca % 40 nisbetinde ilâve de yapılacağı cihetle Ankara'da bulunan hissedarlarımızın bizzat, Ankara haricindekilerin hisse senetlerini göndermek suretile şirket merkezine müracaat eylemelerini dileriz.

Sağlam dişler ve ağız bakımı mutlaka

Rida Diş Suyu

ile temin edilir. Müstahzarın mayi olması dolayısıyla diş ve diş etlerinin en derin yerlerine kadar antiseptik tesirini yapar.

Daktilo öğrenmek isteyen bayanlara müjde

İDEAL daktilo kursunun yeni devre kayıtlarına başlandı. Yazı ve hesap makinelere için 4 ayda musaddak diploma verilir. Aylık ücret 250 kuruştur. Beyoğlu İstiklal caddesi Rus sefaretı karşısı Surya Pasaj kat 2 No. 22

Ankaranın
Kavaklıdere şarabı
İstanbul merkez bayileri:
ERMİS BAKKALİYESİ
Beyoğlu Sahne sokak
ANKARA PAZARI
Taksim meydanı

A K Ş A M

AÇIK MEKTUP

Bir müddet istirahat ve seyahat etmek
arzusunda bulunduğumdan Taksimde
KRİSTAL Gazinosundaki seanslarımı
nihayet verdim. Bu hususu tevecühkâr din-
leyicilerime hürmetlerimle bildiririm.
SAFİYE

Sene 22 — No. 7693 — Fıatı her yerde 5 kuruş

CUMARTESİ 23 Mart 1940

Sahibi: Necmeddin Sadak — Neşriyat müdürü: Şevket Rado — Akşam matbaası

Reynaud'nun programı

Muharebe etmek ve yenmek. Her nereden gelirse gelsin ihaneti ezmek için Fransız enerjisini toplamak

Meclis 156 ya karşı 268 reyle hükûmete itimad etti

Paris 22 — Nazırlar Meclisi bu sabah B. Lebrun'un riyasetinde toplanmış ve hükûmet beyannamesini tasvib etmiştir. Beyanname öğleden sonra Mebusan Meclisinde B. Reynaud ve Ayan Meclisinde de B. Chautemps tarafından okunmuştur. Beyanname hülâsaten şöyle denilmektedir: «Fransa topyekûn harbe girmiş buluyor. Düşman, kudretli ve azîmkâr, galebe çalmak için beşeriyetin bütün faaliyetlerini teksif etmiştir. Sovyet ihanetinin yardımıyla mücadeleyi bütün sahalara götürmekte ve bütün darbelerini birbirine uydurarak tahripkâr bir deha ile vurmaktadır.

Galebe her şeyi kurtaracaktır, mağlûbiyet her şeyi kaybettirecektir. Bugün parlâmentonun öntüne gelen hükûmetin tek bir hikmeti vücudu vardır ki o da şudur: Muharebe etmek ve yenmek ve her nereden gelirse gelsin ihaneti ezmek için Fransız enerjisini tahrik etmek; toplamak ve sevk etmek. Sizin itimadınız sayesinde vazifemizi yapacağız. Eğer başka bir müzahfere ihtiyaç varsa vatanın ve İmparatorluğun muazzam kaynaklarına dayanarak, müttefiklerimizin yılmaz gözlerine bakarak, milletimizin kahramanlığına, ordularımızın kuvvetine, askerlerimizin tehâlüküne ve şeflerinin kıymetine güvenmek ve nihayet Fransanın ebedî dehasını hatırlamak kâfidir.»

B. Molotof bugün Berline gelecek

Yanında askerî ve siyasî müşavirler var; Berline iki gün kalacak

Londra 23 — Romadan bildirildiğine göre Sovyet İcra komiserleri heyeti reisi ve Hariciye komiseri B. Molotof, bugün Berline gelecektir. Refakatinde askerî ve siyasî müşavirler de vardır. B. Molotof Berline iki gün kalacaktır.

Suriye - Türkiye hudud itilâfı yenilendi

Suriye Fransız fevkalâde komiseri itilâfı imzalamak için Ankaraya gelecek

Paris 23 — Müddeti hitam bulan Türkiye - Suriye hudud itilâfını yenileme müzakere için Ankaraya gitmiş olan Fransanın Halep komiseri Filip David, Toros ekspresile Ankaradan hareket etmiştir. Bu hususta altı protokol tanzim edilmiştir. Fransanın Suriye ve Lübnan fevkalâde komiseri bu protokolleri imzalamak için yakında Ankaraya gidecektir.

Paris 22 (A.A.) — Paul Reynaud, istizahlara verdiği cevabın ikinci kısmında, daha başka milletlerin, Fransız - İngiliz blokuna iştirakleri temennisinde

bulunmuş ve «Bu iştirak, bizim lâtın teassüdümüzü asla bozmaz» dedikten sonra sözüne şöyle devam etmiştir: (Devamı 8 nci sahifede)

Alman - Sovyet - İtalyan anlaşması haberi mevsimsiz addediliyor

B. Molotofun Berlini ziyaret edeceğinden ısrarla bahsediliyor

Brenner mülâkatında Hitler, Mussolini ve kont Ciano

Zürich 22 — Berlinden gelen haberlere göre Alman mahafilli Sovyet Başvekili ve Hariciye Komiseri Molotofun Berlini ziyaret edeceği haberini ne tekip, ne de teyid ediyor. Diğer taraftan kont Ciano'nun Berline, hatâ Moskova'ya, Ribbentrop'un Moskova'ya gideceği hakkında haberler dolmaktadır. Selâhiyetkar mahafill Almanya - Sovyetler - İtalya arasında anlaşma haberini mevsimsiz addetmektedir. Düne kadar Sovyetler İtalyanlara, İtalyanlar Sovyetlere hücum ediyorlardı. Hücumlar durmakla beraber anlaşma için daha çok çalışmak lazımdır.

Londra 22 (A.A.) — B. Molotofun paskalya zarfında Berline gideceği hakkında Stokholmden gelen haber dün akşam Avrupada tefsir mevzuu teşkil etmekte idi. Brüksek radyosunun dün aşkamki neşriyatına göre, Berlin siyasi mahfilleri Brenner mülâkatını az zaman sonra büyük ehemmiyeti halz yeni bir siyasi tezahürün takip edeceği mütaleasındadırlar.

Berlin, Moskova ve Romanın üç taraflı bir ittifak akdedecekleri hakkındaki şayialar, bir nazi şahsiyetinin beyanatı üzerine zall olmuştur. Bu şahsiyet Belçika ajansının muhbirine böyle bir faraziyenin mevsimsiz olduğunu bildirmiştir.

B. Welles raporunu vapurda hazırlıyor

Cebellüttarıktaki gazetecilere cevap vermedi

Paris 23 — Amerika Hariciye müteşarı B. Sumner Welles'i Amerikaya götürmekte olan Kont dö Savua vapuru Cebellüttarık'a gelince gazeteciler vapura girerek B. Sumner Welles'ten beyanat almak istemişler ve kendisine bazı sualler sormuşlardır. Amerika Hariciye nazırı gazetecilere cevap vermekten imtina etmiştir.

Gazeteciler vapur süvarisi ile konuşmuşlar, süvari B. Welles'in bütün gün, Avrupada devlet adamları ile yaptığı temaslara dair rapor dikte etmekte olduğunu söylemiştir.

B. Numan Menemencioğlu İzmirde

İzmir 22 (Telefonla) — Hariciye Vekâleti umumî kâtibi B. Numan Menemencioğlu bugün hususî surette Ankaradan şehrimize gelmiştir. B. Numan Menemencioğlu bir hafta kadar burada kalacaktır.

Dikkatler: Halkımızın uyanıklığı

Comédie Française'in ilk temsili 29 martta verilecek. Dün ayın 22 siydi. Localar yirmi, koltuklar beş lira olduğu halde — kahır ekseriyeti Türk olan — bilet alıcıların huncamı kalabalığını nizam sokmak üzere kapıda polis tedbirleri almak icap ediyordu. Unutmamalı ki, İstanbul halkının pek çok güzidelere son yıllar içinde Ankaraya nakletmiştir. Ve şayet biletler ucuz olsa, başta üniversiteler ve diğer genç münevverler, büsbütün tahacim edeceklerdi. Halkımızın bu şeraitteki sanatseverliği tebrike layıktır. Bu, aynı zamanda, misafirlerimiz aleyhine hakız neşriyatta bulunanlara kadirşinas ahallimizin fi'li bir cevabıdır.

HANGİ VERGİLERE ZAM YAPILACAKI ANLAŞILDI

Bazı müesseseler de yeniden vergi mükellefiyetine ithal ediliyor

Hizmet erbabının kazanç vergisi ile sınaî müesseseler muamele vergisi nisbetlerinde değişiklik yapılmıyacak. Bankalar ve sigortalar muamele vergisi ile tütün ve içkiler müdafaa vergisi zam yapılacak vergiler arasındadır

Ankara 22 (Telefonla) — Meclisin bugünkü içtimasında Maliye Vekili kürşüye gelerek, gelen evrak arasında bulunan vergi lâihalarının biran evvel müzakeresini temin için muhtelit bir encümünde tetkikini istemiştir.

Müstakil grup reisi İstanbul mebusu B. Ali Rana Tarhan, bu gibi vergi kanunlarının muhtelit bir encümünde tetkikinin muvafık olamayacağını ileri sürmüş ve mevzuubahs lâihaların alâkadar encümenlerce ayrı ayrı tetkik edil-

melerini istemiştir. Meclis, müstakil grup reisinin bu mütalâasına iştirak ederek muhtelit encümen teşkili hakkındaki teklifi kabul etmemiştir.

Kazanç vergisi

Dün meclise verilen ve riyasetçe iktisad, gümrük ve inhisarlar, adliye, maliye ve bütçe encümenlerine havale edilen vergi lâihalarının birincisi kazanç vergisi kanununda tadilat yapılmasına dairdir. Bu lâiha ile ticarî ve sınaî te-

şebbüslerden vesair işlerden alınmakta olan kazanç vergisinin nisbetleri artırılmakta ve şimdiye kadar mükellefiyet haricinde kalan bazı müesseseler de vergi mükellefiyetine ithal edilmektedir. Bu suretle yapılan zamlardan takriben 3,881,000 lira varidat temin edileceği hesap olunmaktadır.

Ticarî ve sınaî müesseseler kazanç vergisinin 939 yılı 8 aylık tahakkukatı 10,969,285 liraya ve tahsilâtı da (Devamı 8 inci sahifede)

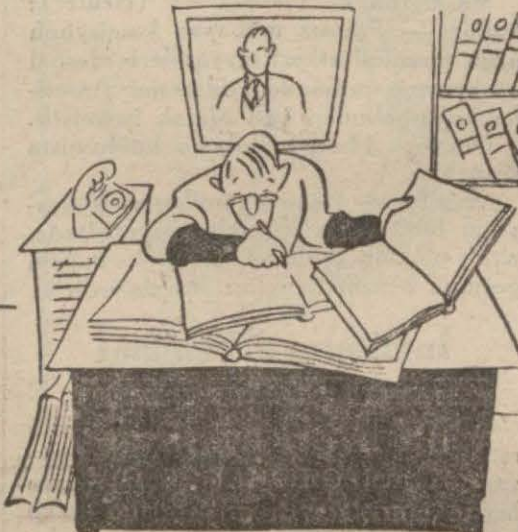
KOOPERATİF

— Allah allah!... Yemişçide 30, burada 40 kuruş!... Bu ne farkı?... —

— Müdür farkı bayım...

... Muhasebeci farkı...

... Daktilo farkı...

... İdare heyeti farkı...